

**2026 жылы адвокаттар
төлейтін салықтар мен
басқа да міндетті
төлемдердің өзекті
мәселелері.**

II бөлім.

***Әлеуметтік салық,
әлеуметтік аударымдар,
МЗЖ, ЖМЗЖ, МӘМС
жарналары.***

***Адвокаттың салықтық
есепке алуы және есепке
алу құжаттамасы.***

**2026 жылғы 28 ақпандағы
вебинар.**

**Астана қаласы адвокаттар
алқасының адвокаты**

Сәуле Баршанқызы Акатова

2. Әлеуметтік салық.

2026 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілген Қазақстан Республикасының Салық кодексіне (бұдан әрі - СК) сәйкес жеке практикамен айналысатын адам (бұдан әрі - ЖПА) ретіндегі адвокат әлеуметтік салықты есептеуге және төлеуге міндетті (СК-нің 555-бабы).

Әлеуметтік салықты салық болып табылмайтын әлеуметтік аударымдардан ажырату қажет.

3. Әлеуметтік салық - жалғасы.

Әлеуметтік салық мемлекеттік бюджетке, ал әлеуметтік аударымдар Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорына түседі.

Әлеуметтік салықтан түскен қаражат белгілі бір бағыттарға бөлінеді. Мысалы, мектептерді, балабақшаларды, ауруханаларды, құқық қорғау құрылымдарын ұстауға, мемлекеттің қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, әскерді ұстауға және т.б.

Әлеуметтік аударымдар есебінен, мысалы, жүктілікке және босануға, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға байланысты кірістен айырылған, еңбекке қабілеттіліктен айырылған және асыраушысынан айырылған жағдайларда әлеуметтік төлемдер қалыптастырылады және төленеді.

Қаралып отырған мәселеге байланысты мыналарға назар аудару қажет.

Әлеуметтік аударымдар салық болып табылмайды, бірақ 2026 жылғы 1 қаңтарға дейін ЖПА ретіндегі адвокаттың әлеуметтік салығы сомасын есептеу кезінде ескерілді.

Алайда 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап бұл тәртіп күшін жойды. Енді әлеуметтік аударымдар сомалары

ЖПА ретіндегі адвокаттың әлеуметтік салығының сомасын есептеу кезінде ескерілмейді.

4. Әлеуметтік салық - жалғасы.

СК-де салық салудың айқындылығы принципі көзделген, оған сәйкес Қазақстан Республикасының салықтары мен бюджетке төленетін төлемдері айқын болуға тиіс. Салық салудың айқындылығы Қазақстан Республикасының салық заңнамасында салық төлеушінің (салық агентінің) салықтық міндеттемесінің туындауының, орындалуының және тоқтатылуының барлық негіздері мен тәртібінің белгіленуін білдіреді (СК-нің 27-бабы).

Заң шығарушы салық түрін белгілей отырып, оны қандай санаттағы тұлғалар төлейтінін (төлеушілерді), сондай-ақ, әдетте, осы салықтың мына элементтерін айқындайды:

салық салу объектілерін және (немесе) салық салуға байланысты объектіні;

- салықтық базаны;
- салықтық мөлшерлемені;
- салықтық кезеңді;
- салықты есептеу тәртібін;
- салықты төлеу тәртібі мен мерзімдерін.

5. Әлеуметтік салық - жалғасы.

ЖПА ретіндегі адвокаттар әлеуметтік салық төлеушілер болып табылады (СК-нің 555-бабы 1-тармағының 2) тармақшасы).

Әлеуметтік салықты есептеу үшін салықтық кезең күнтізбелік ай болып табылады (СК-нің 561-бабының 2-тармағы).

Жеке практикамен айналысатын адамдар болып табылатын әлеуметтік салық төлеушілер үшін салық салу объектісі әлеуметтік салық төлеушінің өзі болып табылады (СК-нің 556-бабының 4-тармағы).

Бұл ретте:

- 1) СК-нің 117-бабына сәйкес салықтық есептілікті ұсынуды уақытша тоқтата тұрған кезеңдегі әлеуметтік салық төлеушілердің өздері;
- 2) салықтық кезеңде кіріс алмаған әлеуметтік салық төлеушілердің өздері салық салу объектісі болып табылмайды.

ЖПА ретіндегі адвокаттар үшін әлеуметтік салық мөлшерлемесі мен оны есептеу тәртібі СК-нің 557-бабының 3-тармағында және 558-бабы 2-тармағының 2) тармақшасында белгіленген.

ЖПА және әлеуметтік салық төлеуші ретіндегі адвокаттар әлеуметтік салықты (бұдан әрі - ӘС): **өзі үшін төлеу күні қолданыста болатын айлық есептік көрсеткіштің 2 еселенген мөлшерінде есептейді (2026 жылы АЕК = 4 325 теңге, $2 \times 4\,325 = 8\,650$ теңге).**

Әлеуметтік салық салық төлеушінің орналасқан жері бойынша салықтық кезеңнен кейінгі айдың 25-күнінен кешіктірілмей төленеді (СК-нің 560-бабының 1-тармағы).

Әлеуметтік салық = 2 АЕК

6. Әлеуметтік төлемдер.

A low-angle photograph of modern skyscrapers against a blue sky with a rainbow. The buildings are covered in a grid of windows, and the rainbow is a vibrant arc of colors across the sky.

Социальные платежи - обязательные пенсионные взносы, обязательные профессиональные пенсионные взносы, обязательные пенсионные взносы работодателя, социальные отчисления, уплачиваемые в соответствии с Социальным кодексом Республики Казахстан, отчисления и взносы на обязательное социальное медицинское страхование, уплачиваемые в соответствии с Законом Республики Казахстан «Об обязательном социальном медицинском страховании» (статья 4 подпункт 1 Налогового кодекса Республики Казахстан).

7. Әлеуметтік төлемдер - жалғасы. Әлеуметтік аударымдар (ӘА).

Әлеуметтік аударымдарды есептеу және төлеу тәртібі 2023 жылғы 20 сәуірдегі № 224-VII ҚРЗ Қазақстан Республикасының Әлеуметтік кодексімен (бұдан әрі - ӘК), сондай-ақ Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 21 маусымдағы № 229 «Әлеуметтік сақтандыру жүйесінің және әлеуметтік-еңбек саласында мемлекеттік қызметтер көрсетудің кейбір мәселелері туралы» бұйрығына 1-қосымшамен бекітілген Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорына әлеуметтік аударымдарды есептеу және төлеу және олар бойынша өндіріп алу қағидаларымен (бұдан әрі - № 229 қағидалар) реттеледі.

Әлеуметтік аударымдар - Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен әлеуметтік аударымдарды төлеушілердің Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорына (бұдан әрі - Қор) төлейтін ақшасы (ӘК-нің 1-бабы 1-тармағының 15) тармақшасы).

8. Әлеуметтік төлемдер - жалғасы. Әлеуметтік аударымдар (ӘА).

ЖПА ретіндегі адвокат әлеуметтік аударымдарды төлеуші болып табылады (ӘК-нің 1-бабы 1-тармағының 18) тармақшасы).

ЖПА ретіндегі адвокаттар ӘК-нің 207-бабында көзделген жасқа, яғни зейнеткерлік жасқа толған адамдарды қоспағанда, міндетті әлеуметтік сақтандырылуға жатады (ӘК-нің 243-бабы).

Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушылар үшін Қорға және (немесе) өз пайдасына төлеушілер төлейтін әлеуметтік аударымдар 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісінің 5 пайызы мөлшерінде белгіленеді (ӘК-нің 244-бабы).

ЖПА ретіндегі адвокат үшін әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісі:

өзі үшін - әлеуметтік аударымдарды өз пайдасына есептеу мақсатында өзі дербес айқындайтын, өз пайдасына міндетті зейнетақы жарналарын аудару үшін айқыңдалатын кіріске тең алынатын кіріс сомасы. Бұл ретте Қорға әлеуметтік аударымдар төленбейтін кірістер есепке алынбайды және сома Салық кодексіне сәйкес салық салу мақсатында айқыңдалатын кірістен аспауға тиіс (ӘК-нің 245-бабының 2-тармағы).

Әлеуметтік аударымдарды есептеу үшін қабылданатын айлық кіріс республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген ең төмен жалақы мөлшерінің (бұдан әрі - ЕТЖ) 7 еселенген мөлшерінен (2026 жылы - 595 000 теңге) аспауға тиіс.

Егер аталған адамдардың кірісі республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген ЕТЖ-дан аз болса, олар өз пайдасына әлеуметтік аударымдарды ЕТЖ-дан төлейді (2026 жылы 85 000 теңгенің 5 пайызы = 4 250 теңге).

$$\text{ЕТЖ} \leq \text{кіріс} \leq 7 \text{ ЕТЖ}$$
$$85\,000 \text{ теңге} \leq \text{кіріс} \leq 595\,000 \text{ теңге}$$

9. Әлеуметтік төлемдер - жалғасы. Әлеуметтік аударымдар (ӘА).

Әлеуметтік аударымдарды есептеу кезінде тиынмен есептелген сомалар тиынның мөлшеріне қарамастан 1 теңгеге дейін дөңгелектенеді (№ 229 қағидалардың 14-тармағы).

Мысалдар:

*14 114,5 теңге 14 115 теңгеге дейін
дөңгелектенеді;*

*12 327,2 теңге 12 328 теңгеге дейін
дөңгелектенеді.*

2 525,8 теңге 2 526 теңгеге дейін; 2 625,1 теңге 2 626 теңгеге дейін дөңгелектенеді.

Егер ӘК-нің 246-бабында өзгеше белгіленбесе, Қорға әлеуметтік аударымдарды төлеуші есепті айдан кейінгі айдың 25-күнінен кешіктірмей, әлеуметтік аударымдар төленетін айды көрсете отырып, уәкілетті мемлекеттік орган айқындайтын тәртіппен ай сайын есептейді және төлейді (ӘК-нің 246-бабының 1-тармағы).

ӘА = ЖПА ретіндегі адвокат дербес айқындайтын кіріс (ӘК-нің 245-бабы) x 5 %

10. Әлеуметтік төлемдер - жалғасы.

Әлеуметтік аударымдар (ӘА).

№ 1 КЕЙС

2026 жылғы қаңтарда кіріс алған және әлеуметтік аударымдарды (бұдан әрі - ӘА) төлеуден босатылмаған төрт адвокаттың мысалында ӘА сомаларын есептеу тәртібін қарастырайық: Оспанова К. (кірісі 700 000 теңге), Алиев Р. (кірісі 700 000 теңге), Сүлеймен Ж. (кірісі 300 000 теңге), Омаров А. (кірісі 50 000 теңге).

Адвокаттар өзі үшін ӘА есептеу объектісін дербес айқындады. Әрқайсысы мыналарды негізге алды:

- 1) әрбір төлеуші өзі үшін ӘА есептеу мақсатында алынатын кіріс сомасын дербес айқындайды;
- 2) дербес айқындалатын осы кіріс сомасы өзінің пайдасына міндетті зейнетақы жарналарын (бұдан әрі - МЗЖ) аудару үшін айқындалатын кіріске тең болуға, бірақ Салық кодексіне сәйкес салық салу мақсатында айқындалатын кірістен аспауға тиіс;
- 3) ӘА есептеу үшін қабылданатын айлық кіріс 7 ЕТЖ-дан аспауға тиіс, ал кіріс ЕТЖ-дан аз болған жағдайда өз пайдасына ӘА 1 ЕТЖ-дан төленеді.

1. Адвокат Оспанова К. (кірісі 700 000 теңге)

Оспанова К. 2026 жылғы қаңтарда ӘА есептеу мақсатында алынатын кіріс сомасын 595 000 теңге деп дербес айқындады.

Есептеу кезінде ол бұл соманың өзінің пайдасына МЗЖ аудару үшін өзі айқындаған кіріске тең (595 000 теңге), Салық кодексіне сәйкес салық салу мақсатында айқындалатын кірістен (700 000 теңге) аспайтынын, 1 ЕТЖ-дан кем және 7 ЕТЖ-дан артық емес екенін негізге алды.

Оспанова К. 2026 жылғы қаңтар үшін өз пайдасына 29 750 теңге ($595\,000 \times 5\%$) ӘА есептеді.

2. Адвокат Алиев Р. (кірісі 700 000 теңге)

Алиев Р. 2026 жылғы қаңтарда ӘА есептеу мақсатында алынатын кіріс сомасын 85 000 теңге деп дербес айқындады.

Есептеу кезінде ол бұл соманың өзінің пайдасына МЗЖ аудару үшін өзі айқындаған кіріске тең (85 000 теңге), Салық кодексіне сәйкес салық салу мақсатында айқындалатын кірістен (700 000 теңге) аспайтынын, 1 ЕТЖ-дан кем және 7 ЕТЖ-дан артық емес екенін негізге алды.

Алиев Р. 2026 жылғы қаңтар үшін өз пайдасына 4 250 теңге ($85\,000 \times 5\%$) ӘА есептеді.

3. Адвокат Сүлеймен Ж. (кірісі 300 000 теңге)

Сүлеймен Ж. 2026 жылғы қаңтарда ӘА есептеу мақсатында алынатын кіріс сомасын 300 000 теңге деп дербес айқындады.

Есептеу кезінде ол бұл соманың өзінің пайдасына МЗЖ аудару үшін өзі айқындаған кіріске тең (300 000 теңге), Салық кодексіне сәйкес салық салу мақсатында айқындалатын кірістен (300 000 теңге) аспайтынын, 1 ЕТЖ-дан кем және 7 ЕТЖ-дан артық емес екенін негізге алды.

Сүлеймен Ж. 2026 жылғы қаңтар үшін өз пайдасына 15 000 теңге ($300\,000 \times 5\%$) ӘА есептеді.

4. Адвокат Омаров А. (кірісі 50 000 теңге)

Омаров А. 2026 жылғы қаңтарда ӘА есептеу мақсатында алынатын кіріс сомасын 85 000 теңге деп дербес айқындады.

Есептеу кезінде ол 2026 жылғы қаңтарда алған 50 000 теңге кірістің 1 ЕТЖ-дан аз екенін, сондықтан өз пайдасына ӘА-ны 1 ЕТЖ-дан төлейтінін негізге алды.

Омаров А. 2026 жылғы қаңтар үшін өз пайдасына 4 250 теңге ($85\,000 \times 5\%$) ӘА есептеді.

11. Әлеуметтік төлемдер - жалғасы. Міндетті зейнетақы жарналары (МЗЖ).

ЖПА ретіндегі адвокаттың міндетті зейнетақы жарналарын (бұдан әрі - МЗЖ) есептеу және төлеу жөніндегі қатынастар 2023 жылғы 20 сәуірдегі № 224-VII ҚРЗ Қазақстан Республикасының Әлеуметтік кодексімен (бұдан әрі - ӘК), сондай-ақ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 30 маусымдағы № 525 қаулысымен бекітілген Міндетті зейнетақы жарналарын, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына есептеу, ұстап қалу (есепке жазу) және аудару және олар бойынша өндіріп алу қағидалары мен мерзімдерімен (бұдан әрі - № 525 қағидалар) реттеледі.

12. Әлеуметтік төлемдер - жалғасы. Міндетті зейнетақы жарналары (МЗЖ).

ЖПА ретіндегі адвокаттар өзінің пайдасына бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына (бұдан әрі - БЖЗҚ) МЗЖ есептеу үшін қабылданатын кірістің 10 пайызы мөлшерінде, есепті айдан кейінгі айдың 25-күнінен кешіктірмей дербес төлейді (ӘК-нің 248-бабы 4-тармағының 1) тармақшасы, 249-бабы 1-тармағының 2) тармақшасы).

ӘК-нің 248-бабының 3-тармағында көрсетілген адамдар (мысалы, ӘК-нің 207-бабының 1-тармағына сәйкес зейнеткерлік жасқа толған адамдар; еңбек сіңірген жылдары үшін зейнетақы төлемдерін алушылар) БЖЗҚ-ға МЗЖ төлеуден босатылады.

МЗЖ есептеу үшін қабылданатын кіріс деп адвокат алатын және әлеуметтік аударымдарды төлеу үшін өзі дербес айқындайтын кіріс түсініледі. Бұл ретте МЗЖ төленбейтін кірістер есепке алынбайды және сома СК-ге сәйкес салық салу мақсатында айқындалатын кірістен аспауға тиіс.

МЗЖ есептеу үшін қабылданатын айлық кіріс республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген ЕТЖ-ның 50 еселенген мөлшерінен аспауға тиіс (ӘК-нің 249-бабы 1-тармағының 2) тармақшасы). 2026 жылы 4 250 000 теңгенің 10 пайызы 425 000 теңгені құрайды.

Егер аталған адамдардың кірісі республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген 1 ЕТЖ-дан аз болса (2026 жылы 85 000 теңгенің 10 пайызы 8 500 теңге), олар республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген 1 ЕТЖ-дан МЗЖ төлеуге құқылы (ӘК-нің 249-бабы 1-тармағының 2) тармақшасы).

$$\begin{array}{ll} \text{ЕТЖ} & \leq \text{кіріс} \leq 50 \text{ ЕТЖ} \\ 85\,000 \text{ теңге} & \leq \text{кіріс} \leq 4\,250\,000 \text{ теңге} \end{array}$$

Кіріс болмаған жағдайда ЖПА республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген 1 ЕТЖ-ның 10 пайызы есебінен өз пайдасына БЖЗҚ-ға МЗЖ төлеуге құқылы (№ 525 қағидалардың 6-тармағы).

$\text{МЗЖ} = \text{ЖПА ретіндегі адвокат дербес айқындайтын кіріс (ӘК-нің 249-бабы)} \times 10 \%$

13. Әлеуметтік төлемдер - жалғасы.
Міндетті зейнетақы жарналары (МЗЖ).

ҚОРЫТЫНДЫЛАР:

Қазақстан Республикасы Әлеуметтік
кодексінің нормаларына сәйкес ЖПА ретіндегі
адвокаттар дербес айқындайтын бірдей кіріс
сомасынан әлеуметтік аударымдар мен
міндетті зейнетақы **жарналарын есептеуге**
және төлеуге міндетті.

14. Әлеуметтік төлемдер - жалғасы.

Міндетті зейнетақы жарналары (МЗЖ)

№ 2 КЕЙС

2026 жылғы қаңтарда кіріс алған және МЗЖ төлеуден босатылмаған төрт адвокаттың мысалында міндетті зейнетақы жарналарын (бұдан әрі - МЗЖ) есептеу тәртібін қарастырайық (№ 1 кейстің деректері ескерілді): Оспанова К. (кірісі 700 000 теңге), Алиев Р. (кірісі 700 000 теңге), Сүлеймен Ж. (кірісі 300 000 теңге), Омаров А. (кірісі 50 000 теңге).

Әрбір адвокат өз пайдасына МЗЖ дербес есептеген кезде мыналарды негізге алды:

- 1) МЗЖ есептеу үшін қабылданатын кіріс деп адвокат алатын және әлеуметтік аударымдарды (бұдан әрі - ӘА) төлеу үшін өзі дербес айқындайтын кіріс түсініледі. Бұл ретте МЗЖ төленбейтін кірістер есепке алынбайды және сома СК-ге сәйкес салық салу мақсатында айқындалатын кірістен аспауға тиіс;
- 2) МЗЖ есептеу үшін қабылданатын айлық кіріс 50 ЕТЖ-дан аспауға тиіс, ал кіріс 1 ЕТЖ-дан аз болған жағдайда МЗЖ 1 ЕТЖ-дан төленеді.

1. Адвокат Оспанова К. (кірісі 700 000 теңге)

Оспанова К. 2026 жылғы қаңтарда өз пайдасына МЗЖ есептеу мақсатында алынатын кіріс сомасын 595 000 теңге деп дербес айқындады. **Есептеу кезінде ол бұл соманың өз пайдасына ӘА аудару үшін айқындалған кіріске тең (595 000 теңге), СК-ге сәйкес салық салу мақсатында айқындалатын кірістен (700 000 теңге) аспайтынын, 1 ЕТЖ-дан кем және 50 ЕТЖ-дан артық емес екенін негізге алды.**

Оспанова К. 2026 жылғы қаңтар үшін өз пайдасына 59 500 теңге ($595\,000 \times 10\%$) МЗЖ есептеді.

Адвокат Алиев Р. (кірісі 700 000 теңге)

2. Алиев Р. 2026 жылғы қаңтарда өз пайдасына МЗЖ есептеу мақсатында алынатын кіріс сомасын 85 000 теңге деп дербес айқындады.

Есептеу кезінде ол бұл соманың өз пайдасына ӘА аудару үшін айқындалған кіріске тең (85 000 теңге), СК-ге сәйкес салық салу мақсатында айқындалатын кірістен (700 000 теңге) аспайтынын, 1 ЕТЖ-дан кем және 50 ЕТЖ-дан артық емес екенін негізге алды.

Алиев Р. 2026 жылғы қаңтар үшін өз пайдасына 8 500 теңге ($85\,000 \times 10\%$) МЗЖ есептеді.

Адвокат Сүлеймен Ж. (кірісі 300 000 теңге)

3. Сүлеймен Ж. 2026 жылғы қаңтарда өз пайдасына МЗЖ есептеу мақсатында алынатын кіріс сомасын 300 000 теңге деп дербес айқындады.

Есептеу кезінде ол бұл соманың өз пайдасына ӘА аудару үшін айқындалған кіріске тең (300 000 теңге), СК-ге сәйкес салық салу мақсатында айқындалатын кірістен (300 000 теңге) аспайтынын, 1 ЕТЖ-дан кем және 50 ЕТЖ-дан артық емес екенін негізге алды.

Сүлеймен Ж. 2026 жылғы қаңтар үшін өз пайдасына 30 000 теңге ($300\,000 \times 10\%$) МЗЖ есептеді.

Адвокат Омаров А. (кірісі 50 000 теңге)

Омаров А. 2026 жылғы қаңтарда өз пайдасына МЗЖ есептеу мақсатында алынатын кіріс сомасын 85 000 теңге деп дербес айқындады.

4. Есептеу кезінде ол 2026 жылғы қаңтарда алған 50 000 теңге кірістің 1 ЕТЖ-дан аз екенін, сондықтан өз пайдасына МЗЖ-ны 1 ЕТЖ-дан төлейтінін негізге алды.

Омаров А. 2026 жылғы қаңтар үшін өз пайдасына 8 500 теңге ($85\,000 \times 10\%$) МЗЖ есептеді.

15. Әлеуметтік төлемдер - жалғасы.

Жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары (ЖМЗЖ).

Адвокаттың жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналарын (бұдан әрі - ЖМЗЖ) есептеу және төлеу жөніндегі қатынастары 2023 жылғы 20 сәуірдегі № 224-VII ҚРЗ Қазақстан Республикасының Әлеуметтік кодексімен, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 3 шілдедегі № 540 қаулысымен бекітілген Жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналарын бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына есептеу (есепке жазу) және аудару және олар бойынша өндіріп алу қағидалары мен мерзімдерімен (бұдан әрі - № 540 қағидалар) реттеледі.

16. Әлеуметтік төлемдер - жалғасы.

Жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары (ЖМЗЖ).

ЖМЗЖ ӘК-нің 248-бабы 6-тармағының үшінші бөлігінде көзделген жағдайларды қоспағанда, **агенттер жұмыскерлер, өзге де ақы төленетін жұмысы бар** (сайланған, тағайындалған немесе бекітілген) адамдар үшін БЖЗҚ-ға төлейді (ӘК-нің 248-бабы).

ӘК-нің 248-бабы 6-тармағының үшінші бөлігіне сәйкес агент БЖЗҚ-ға ЖМЗЖ төлеуден мына адамдар үшін босатылады:

- 1) ӘК-нің 207-бабының 1-тармағына сәйкес зейнеткерлік жасқа толған адамдар;
- 2) мүгедектігі мерзімсіз белгіленген бірінші және екінші топтағы мүгедектігі бар адамдар;
- 3) әскери қызметшілер (мерзімді әскери қызметшілерден басқа), арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарының, мемлекеттік фельдъегерлік қызметтің қызметкерлері, сондай-ақ арнаулы атақтар, сыныптық шендер алу және нысанды киім киіп жүру құқықтары 2012 жылғы 1 қаңтардан бастап жойылған адамдар;
- 4) еңбек сіңірген жылдары үшін зейнетақы төлемдерін алушылар;
- 5) **Қазақстан Республикасының Конституциясында белгіленген лауазымда болу мерзімінің аяқталуына байланысты өкілеттіктері тоқтатылған және өмір бойғы ай сайынғы қамтылым алатын Қазақстан Республикасы Конституциялық Сотының судьялары, ай сайынғы ақшалай қамтылым алатын отставкадағы судьялар;**
- 6) 1975 жылғы 1 қаңтарға дейін туған адамдар.

17. Әлеуметтік төлемдер - жалғасы.

Жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары (ЖМЗЖ).

ӘК-нің 251-бабы және ӘК-нің 1-бабы 1-тармағының 58) тармақшасы БЖЗҚ-ға төленуге жататын ЖМЗЖ **агенттің, өзге де ақы төленетін жұмысы бар** (сайланған, тағайындалған немесе бекітілген) адамдардың меншікті қаражаты есебінен төленетінін және ЖМЗЖ есептеу үшін қабылданатын жұмыскердің ай сайынғы кірісінен:

2026 жылғы 1 қаңтардан бастап 3,5 пайыз;

2027 жылғы 1 қаңтардан бастап 4,5 пайыз;

2028 жылғы 1 қаңтардан бастап 5 пайыз

мөлшерінде белгіленетінін айқындайды.

ЖМЗЖ есептеу үшін қабылданатын кіріс ӘК-нің 249-бабына сәйкес белгіленеді (ӘК-нің 251-бабының 2-тармағы).

Бұл ретте ЖМЗЖ есептеу үшін қабылданатын ай сайынғы кіріс республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген ең төмен жалақы мөлшерінен кем болмауға және оның 50 еселенген мөлшерінен аспауға тиіс (2026 жылы = 4 250 000 теңге, яғни 85 000 x 50).

$$\begin{array}{lcl} \text{ЕТЖ} & \leq & \text{кіріс} \leq \text{50 ЕТЖ} \\ \text{85 000 теңге} & \leq & \text{кіріс} \leq \text{4 250 000 теңге} \end{array}$$

ЖМЗЖ есептеу үшін кіріске ақшалай нысандағы еңбекке ақы төлеудің барлық түрлері және өзге де кірістер қосылады (ӘК-нің 248-бабының 8-тармағы).

18. Әлеуметтік төлемдер - жалғасы.

Жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары (ЖМЗЖ).

№ 540 қағидалардың 6-тармағының 4) тармақшасына сәйкес ЖПА үшін ЖМЗЖ есептеу объектісі олардың өз пайдасына ЖМЗЖ есептеуі болып табылады және ол олардың алатын кірісінен жүзеге асырылады.

Бұл ретте ЖПА үшін ЖМЗЖ есептеу мақсатындағы алынатын кіріс - ӘК-нің 251-бабының 2-тармағында белгіленген шектерде олар дербес айқындайтын сома.

Кіріс болмаған жағдайда жеке практикамен айналысатын адамдар республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген ЕТЖ-ға ӘК-нің 251-бабының 1-тармағында белгіленген мөлшерлемені қолдану арқылы есептелген ЖМЗЖ-ны БЖЗҚ-ға төлеуге құқылы (2026 жылы = 2 975 теңге, яғни 85 000 x 3,5 %).

Есептелген ЖМЗЖ кірістер төленген айдан кейінгі айдың 25-күнінен кешіктірілмей «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясына аударылады (№ 540 қағидалардың 9-тармағы).

19. Әлеуметтік төлемдер - жалғасы.

Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жарналары (МӘМСЖ).

Азаматтардың денсаулығын сақтауға конституциялық құқығын іске асыру мақсатында міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде туындайтын қоғамдық қатынастар «Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы» 2015 жылғы 16 қарашадағы № 405-V ҚРЗ Қазақстан Республикасының Заңымен (бұдан әрі - № 405-V ҚРЗ Заң), сондай-ақ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2017 жылғы 30 маусымдағы № 478 бұйрығымен бекітілген Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға аударымдарды және (немесе) жарналарды есептеу (ұстап қалу) және аудару қағидалары мен мерзімдерімен (бұдан әрі - МӘМС қағидалары) реттеледі.

ЖПА ретіндегі адвокат әлеуметтік медициналық сақтандыру қорына (бұдан әрі - Қор) жарна төлеуші болып табылады (№ 405-V ҚРЗ Заңның 14-бабы 2-тармағының 4) тармақшасы).

Қорға жарна төлеуден босатылатын адамдар № 405-V ҚРЗ Заңның 28-бабының 7-тармағында көрсетілген.

20. Әлеуметтік төлемдер - жалғасы.

Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жарналары (МӘМСЖ)

Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес салықтық есептілікті ұсынуды тоқтата тұрған жеке практикамен айналысатын адамдарды қоспағанда, ЖПА ретіндегі адвокаттардың жарналарын есептеу объектісі республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген ЕТЖ-ның 1,4 еселенген мөлшері болып табылады (№ 405-V ҚРЗ Заңның 28-бабының 5-тармағы).

2020 жылғы 1 қаңтардан бастап ЖПА жарналары жарналарды есептеу объектісінің 5 пайызы мөлшерінде белгіленеді (№ 405-V ҚРЗ Заңның 28-бабының 3-тармағы).

Есепке жазылған жарналарды жеке практикамен айналысатын адамдар өз пайдасына есепті айдан кейінгі айдың 25-күнінен кешіктірмей ай сайын банктер немесе банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар арқылы Мемлекеттік корпорацияның Қор шотына кейіннен аударуы үшін аударады (№ 405-V ҚРЗ Заңның 30-бабы 6-тармағының 2) тармақшасы).

Жарналарды есептеу және аудару теңгемен, тиындарды мынадай тәртіппен дөңгелектей отырып жүргізіледі: 50 тиынға дейінгі сома 0 теңгеге, 50 тиыннан бастап сома 1 теңгеге дейін дөңгелектенеді (МӘМС қағидаларының 39-тармағы).

$$\text{МӘМСЖ} = 1,4 \text{ ЕТЖ} \times 5 \%$$

Мысал:

2026 жылғы ЕТЖ = 85 000 теңге.

Жарналарды есептеу объектісі = 1,4 ЕТЖ, яғни $1,4 \times 85\,000$ теңге = 119 000 теңге.

Жарна = есептеу объектісінің 5 пайызы, яғни $119\,000 \times 5\%$ = 5 950 теңге.

ЖПА ретіндегі адвокат есепті айдан кейінгі айдың 25-күнінен кешіктірмей Қорға ай сайын 5 950 теңге жарна есептейді және төлейді.

21. Әлеуметтік төлемдер - жалғасы.

ЖПА ретіндегі адвокаттың әлеуметтік салықты, әлеуметтік аударымдарды, МЗЖ, ЖМЗЖ және МӘМС жарналарын есептеу тәртібін қарастыра отырып, ЖПА ретіндегі адвокаттардың салықтық есептілігіне жүгінейік.

Салықтық есептілік - салық төлеуші (салық агенті), салық салу объектілері және (немесе) салық салуға байланысты объектілер, активтер мен міндеттемелер, кірістер мен мүлік, сондай-ақ салықтық міндеттемелер мен әлеуметтік төлемдерді есептеу туралы мәліметтерді қамтитын салық төлеушінің (салық агентінің) құжаты.

Декларациялар салықтық есептілікке жатады және декларацияның өзінен және оған қосымшалардан тұрады (СК-нің 114-бабы).

Әлеуметтік салық, әлеуметтік аударымдар, МЗЖ, ЖМЗЖ және МӘМС жарналары туралы мәліметтер жеке табыс салығы мен әлеуметтік салық жөніндегі декларацияда (200.00 нысаны) көрсетіледі (СК-нің 562-бабы, ӘК-нің 27-бабы 2-тармағының 3) тармақшасы және 254-бабы, «Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 32-бабы).

Жеке табыс салығы мен әлеуметтік салық жөніндегі декларацияны жасау үшін есепті кезең күнтізбелік тоқсан болып табылады (СК-нің 561-бабының 2-тармағы).

Жеке табыс салығы мен әлеуметтік салық жөніндегі декларацияны төлеушілер орналасқан жері бойынша салық органдарына есепті кезеңнен кейінгі екінші айдың 15-күнінен кешіктірмей тоқсан сайын ұсынады (СК-нің 562-бабының 1-тармағы).

22. Әлеуметтік салық және әлеуметтік төлемдер.

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2025 жылғы 12 қарашадағы № 695 «Салықтық есептілік нысандарын, оларды жасау жөніндегі түсіндірмелерді және оларды ұсыну қағидаларын бекіту туралы» бұйрығымен (бұдан әрі - № 695 бұйрық) № 695 бұйрыққа 8-қосымшаға сәйкес жеке табыс салығы мен әлеуметтік салық жөніндегі декларация нысаны (200.00 нысаны) және оны жасау жөніндегі түсіндірме бекітілген.

Есептілік жасау жөніндегі Түсіндірменің 2, 3-тармақтарына сәйкес «Жеке табыс салығы мен әлеуметтік салық жөніндегі декларация» (200.00 нысаны) (бұдан әрі- Түсіндірме) декларация нысан салықтық,

2026 жылғы 1 қаңтардан бастап туындаған құқықтық қатынастарға қолданылады.

Декларация декларацияның өзінен (200.00 нысаны) және салықтық міндеттемені есептеу туралы ақпаратты егжей-тегжейлі көрсетуге арналған оған қосымшалардан (200.01-200.06 нысандары) тұрады.

Прочитайте Положение по составлению данной формы

МОНЕТАРНИ! Започнете шариковой или перьевой ручкой, ЧЕРНИЦАМИ или СТОБИЦИ чернилами, ЗАГЛАВНЫМИ ПЕРКАТЫМИ стилом.

Раздел. Общая информация о налогоплательщике (налоговом агенте, плательщике единого платежа, агенте или плательщике социальных платежей)

1	ИНН (БИН)											
2	Налоговый период, за который представляется налоговая отчетность:	квартал		год								
3	Наименование налогоплательщика (налогового агента, плательщика единого платежа, агента или плательщика социальных платежей)											
	Фамилия, имя, отчество (если оно указано в документе, удостоверяющем личность) вкладчика (плательщика)											
4	Вид декларации (укажите ☒ в соответствующей ячейке):											
	первоначальная		☐		очередная		☐		дополнительная		☐	
									по уведомлению		☐	
									ликвидационная		☐	
5	Номер и дата уведомления (выдается в случае предоставления декларации по уведомлению):											
	A номер											
	B дата											
6	Отдельные категории налогоплательщика/налогового агента, плательщика единого платежа, агента или плательщика социальных платежей (укажите в соответствующей ☒ ячейке):											
	A доверительный управляющий в соответствии со статьей 66 Налогового кодекса		☐									
	B налогоплательщик, осуществляющий деятельности, указанные в пункте 2 статьи 557 Налогового кодекса		☐									
	C учредитель доверительного управления в соответствии со статьей 66 Налогового кодекса		☐									
	D налогоплательщик, применяющий специальный налоговый режим на основе упрощенной декларации		☐									
	E крестьянские или фермерские хозяйства, осуществляющие деятельности, указанные в пункте 4 статьи 557 Налогового кодекса		☐									
	F плательщик единого платежа в соответствии со статьей 820 Налогового кодекса		☐									
	G налогоплательщик, применяющий специальный налоговый режим для крестьянских или фермерских хозяйств		☐									
	H сельскохозяйственные кооперативы, указанные в статье 16 Налогового кодекса		☐									
	J налогоплательщик, занимающийся производством сельскохозяйственной продукции, продукции аквакультуры (рыбоводства), а также переработкой указанной продукции собственного производства и реализацией продуктов такой переработки		☐									
7	Участник МФЦА в соответствии с Конституционным законом РК «О МФЦА» ☐											
8	Код валюты											
9	Признак резидентства (укажите ☒ в соответствующей ячейке):											
	A резидент		☐									
	B нерезидент		☐									
10	Общая численность работников (человек)											
	1 мес.				2 мес.				3 мес.			
	в том числе иностранцев и лиц без гражданства											
	1 мес.				2 мес.				3 мес.			
11	Наличие структурных подразделений (укажите ☒ в соответствующей ячейке):											
	да		☐									
	нет		☐									
12	Представленные приложения (укажите ☒ в соответствующей ячейке):											
	01		02		03		04		05		06	
13	Количество приложений 200.03											
14	Количество приложений 200.04											
15	Количество приложений 200.06											

Раздел. Расчетные показатели

Код строки	Наименование
200.00.001	Сумма индивидуального подоходного налога, подлежащего уплате в бюджет
1 мес.	I
2 мес.	II
3 мес.	III
	Итого за отчетный квартал IV

ИНН(БИН) Налоговый период, за который
представляется
налоговая отчетность: квартал год

форма 200.00 стр. 02

Раздел. Расчетные показатели

200.00.002 Сумма обязательных пенсионных взносов, подлежащих перечислению

	МЮЛ	МЮН	ТМЛ
1 мес	I		
2 мес	II		
3 мес	III		

Итого за отчетный
квартал

МЮЛ	МЮН	ТМЛ
IV		

200.00.003 Сумма обязательных профессиональных пенсионных взносов, подлежащих перечислению

	МЮЛ	МЮН	ТМЛ
1 мес	I		
2 мес	II		

3 мес

МЮЛ	МЮН	ТМЛ
III		
IV		

Итого за отчетный
квартал

200.00.004 Сумма обязательных пенсионных взносов, подлежащих перечислению в свою пользу

	МЮЛ	МЮН	ТМЛ
1 мес	I		
2 мес	II		

3 мес

МЮЛ	МЮН	ТМЛ
III		
IV		

Итого за отчетный
квартал

200.00.005 Сумма социального налога, подлежащего уплате в бюджет с применением ставки, установленной пунктом 1 статьи 557 Налогового кодекса

	МЮЛ	МЮН	ТМЛ
1 мес	I		
2 мес	II		

3 мес

МЮЛ	МЮН	ТМЛ
III		
IV		

Итого за отчетный
квартал

200.00.006 Сумма социального налога, подлежащего уплате в бюджет с применением ставки, установленной пунктом 2 статьи 557 Налогового кодекса

	МЮЛ	МЮН	ТМЛ
1 мес	I		
2 мес	II		

3 мес

МЮЛ	МЮН	ТМЛ
III		
IV		

Итого за отчетный
квартал

200.00.007 Сумма социального налога, подлежащего уплате в бюджет с применением ставок, установленных пунктами 3 и 4 статьи 557 Налогового кодекса

	МЮЛ	МЮН	ТМЛ
1 мес	I		
2 мес	II		

3 мес

МЮЛ	МЮН	ТМЛ
III		
IV		

Итого за отчетный
квартал

200.00.008 Сумма социальных отчислений

	МЮЛ	МЮН	ТМЛ
1 мес	I		
2 мес	II		

3 мес

МЮЛ	МЮН	ТМЛ
III		
IV		

Итого за отчетный
квартал

200.00.009 Сумма социальных отчислений в свою пользу

	МЮЛ	МЮН	ТМЛ
1 мес	I		
2 мес	II		

3 мес

МЮЛ	МЮН	ТМЛ
III		
IV		

Итого за отчетный
квартал

200.00.010 Сумма отчислений на обязательное социальное медицинское страхование

	МЮЛ	МЮН	ТМЛ
1 мес	I		
2 мес	II		

3 мес

МЮЛ	МЮН	ТМЛ
III		
IV		

Итого за отчетный
квартал

2 620000 020006

Налоговый период, за который представляется налоговая отчетность: квартал ☐ год ☐

ИНН(БИН)

Раздел. Расчетные показатели

200.00.011 Сумма взносов на обязательное социальное медицинское страхование

1 мес I

2 мес II

3 мес III

Итого за отчетный квартал IV

200.00.012 Сумма взносов на обязательное социальное медицинское страхование в свою пользу

1 мес I

2 мес II

3 мес III

Итого за отчетный квартал IV

200.00.013 Сумма обязательных пенсионных взносов работодателя

1 мес I

2 мес II

3 мес III

Итого за отчетный квартал IV

200.00.014 Сумма обязательных пенсионных взносов работодателя в свою пользу

1 мес I

2 мес II

3 мес III

Итого за отчетный квартал IV

200.00.015 Сумма единого платежа подпадающего перечислению

1 мес I

2 мес II

3 мес III

Итого за отчетный квартал IV

Раздел. Ответственность налогоплательщика

Я несу ответственность в соответствии с законами Республики Казахстан за достоверность и полноту сведений, приведенных в данной декларации.

Не вносить заграничную печать

Фамилия, имя, отчество (если оно указано в документе, удостоверяющем личность) руководителя владельца (плательщика)

Дата подачи декларации Подпись

Цифрами день, месяц, год

Код органа государственных доходов - бенефициара по индивидуальному подоходному налогу и социальному налогу

Код органа государственных доходов - бенефициара по социальным изъятиям

Место печати (за исключением юридических лиц, относящихся к субъектам частного предпринимательства)

Не вносить заграничную печать

Фамилия, имя, отчество (если оно указано в документе, удостоверяющем личность) должностного лица, принявшего декларацию

Дата приема декларации Подпись

Цифрами день, месяц, год

Входящий номер документа

Дата почтового отправления (указывается в случае сдачи декларации по почте)

Цифрами день, месяц, год

Место штампа

2 620000 030005

26. Адвокаттың салықтық есепке алуы және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

Декларацияда тиісті көрсеткіштерді ашып көрсетуді талап ететін жолдар толтырылған кезде Декларацияға қосымша міндетті түрде жасалады (Түсіндірменің 6-тармағы).

«Жеке табыс салығын, әлеуметтік салықты және әлеуметтік төлемдерді есептеу» қосымшасы (200.01 нысаны) (бұдан әрі - **200.01 нысаны**) салық агенті жеке тұлғаларға (жұмыскерлерге және азаматтық-құқықтық сипаттағы шарттар бойынша жеке тұлғаларға), оның ішінде шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдарға есепке жазған кірістер сомаларын, сондай-ақ резидент заңды тұлғаның шешімі бойынша салық агенттері деп танылмаған құрылымдық бөлімшелер үшін төленуге жататын ЖТС, әлеуметтік салық және **әлеуметтік төлемдер сомаларын есептеу үшін** кіріс сомаларын көрсетуге арналған. Бұл сомалар бірыңғай төлемді есептеу үшін қолданылатын жұмыскерлер кірістерін қоспағанда, 200.00 нысанына 200.03 нысанында көрсетілуге тиіс (Түсіндірменің 13-тармағы).

Раздел. Обязательные пенсионные взносы, обязательные профессиональные пенсионные взносы, обязательные пенсионные взносы работодателя

200.01.011 Начисленные доходы, с которых исчисляются (начисляются) обязательные пенсионные взносы работодателя

	МДВЗ	МДВН	ТДВЗ	МДВЗ	МДВН	ТДВЗ
1 мес	I			3 мес	III	
2 мес	II			Итого за отчетный квартал	IV	

200.01.012 Заявляемый доход в свою пользу

	МДВЗ	МДВН	ТДВЗ	МДВЗ	МДВН	ТДВЗ
1 мес	I			3 мес	III	
2 мес	II			Итого за отчетный квартал	IV	

Раздел. Численность и расходы по оплате труда работников-лиц с инвалидностью

200.01.013 Численность работников-лиц с инвалидностью

	ТДВЗ	ТДВЗ	ТДВЗ		
1 мес.	I		2 мес.	II	
3 мес.	III				

200.01.014 Удельный вес численности работников-лиц с инвалидностью в общей численности работников

	%	%	%		
1 мес.	I		2 мес.	II	
3 мес.	III				

200.01.015 Удельный вес расходов по оплате труда работников-лиц с инвалидностью в общих расходах по оплате труда

	%	%	%		
1 мес.	I		2 мес.	II	
3 мес.	III				

Раздел. Социальный налог с применением ставок, установленных статьей 557 Налогового кодекса

200.01.016 Доходы работника, облагаемые социальным налогом

	МДВЗ	МДВН	ТДВЗ	МДВЗ	МДВН	ТДВЗ
1 мес	I			3 мес	III	
2 мес	II			Итого за отчетный квартал	IV	

Раздел. Социальные отчисления

200.01.017 Доходы физических лиц, с которых исчисляются социальные отчисления

	МДВЗ	МДВН	ТДВЗ	МДВЗ	МДВН	ТДВЗ
1 мес	I			3 мес	III	
2 мес	II			Итого за отчетный квартал	IV	

200.01.018 Доход, с которого исчисляются социальные отчисления в свою пользу

	МДВЗ	МДВН	ТДВЗ	МДВЗ	МДВН	ТДВЗ
1 мес	I			3 мес	III	
2 мес	II			Итого за отчетный квартал	IV	

Раздел. Отчисления и (или) взносы на обязательное социальное медицинское страхование

200.01.019 Доходы, с которых исчисляются отчисления на обязательное социальное медицинское страхование

	МДВЗ	МДВН	ТДВЗ	МДВЗ	МДВН	ТДВЗ
1 мес	I			3 мес	III	
2 мес	II			Итого за отчетный квартал	IV	

200.01.020 Доходы физических лиц, с которых исчисляются взносы на обязательное социальное медицинское страхование

	МДВЗ	МДВН	ТДВЗ	МДВЗ	МДВН	ТДВЗ
1 мес	I			3 мес	III	
2 мес	II			Итого за отчетный квартал	IV	

30. Әлеуметтік төлемдер - жалғасы.

№ 3 КЕЙС

2026 жылғы қаңтарда кіріс алған және әлеуметтік төлемдерді төлеуден босатылмаған төрт адвокаттың мысалында жеке табыс салығын (ЖТС), әлеуметтік салықты (ӘС), әлеуметтік аударымдарды (ӘА), міндетті зейнетақы жарналарын (МЗЖ), жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналарын (ЖМЗЖ), міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жарналарын (МӘМСЖ) есептеу және төлеу тәртібін қарастырайық (№ 1 және № 2 кейстердің деректері ескерілді):

Адвокат Оспанова К.

Заң көмегін көрсету туралы шарт бойынша:

Кіріс = 700 000 теңге (2026 жылғы 15 қаңтардағы көрсетілген қызметтер актісі).

ЖТС = 63 000 теңге (700 000 теңгенің 9 пайызы), 2026 жылғы 5 ақпанға дейін төленеді.

ӘС = 8 650 теңге (2 АЕК).

ӘА = 29 750 теңге ($595\,000 \times 5\%$, өйткені ӘА есептеу үшін кіріс 595 000 теңге деп дербес айқындалған. 10-слайдты қараңыз).

МЗЖ = 59 500 теңге ($595\,000 \times 10\%$, өйткені МЗЖ есептеу үшін кіріс ӘА үшін сияқты 595 000 теңге деп дербес айқындалған. 14-слайдты қараңыз).

ЖМЗЖ = 2 975 теңге ($85\,000 \times 3,5\%$, өйткені ЖМЗЖ есептеу үшін кіріс 85 000 теңге деп дербес айқындалған. 17, 18-слайдтарды қараңыз).

МӘМСЖ = 5 950 теңге ($119\,000 \times 5\%$, өйткені жарналарды есептеу объектісі $1,4 \times 85\,000$ теңге = 119 000 теңге. 20-слайдты қараңыз). Есептелген ӘС, ӘА, МЗЖ, ЖМЗЖ және МӘМСЖ сомалары 2026 жылғы 25 ақпанға дейін төленеді.

Адвокат Алиев Р.

Заң көмегін көрсету туралы шарт бойынша:

Кіріс = 700 000 теңге (2026 жылғы 21 қаңтардағы көрсетілген қызметтер актісі).

ЖТС = 63 000 теңге (700 000 теңгенің 9 пайызы), 2026 жылғы 5 ақпанға дейін төленеді.

ӘС = 8 650 теңге (2 АЕК).

ӘА = 4 250 теңге ($85\,000 \times 5\%$, өйткені ӘА есептеу үшін кіріс 85 000 теңге деп дербес айқындалған. 10-слайдты қараңыз).

МЗЖ = 8 500 теңге ($85\,000 \times 10\%$, өйткені МЗЖ есептеу үшін кіріс ӘА үшін сияқты 85 000 теңге деп дербес айқындалған. 14-слайдты қараңыз).

ЖМЗЖ = 2 975 теңге ($85\,000 \times 3,5\%$, өйткені ЖМЗЖ есептеу үшін кіріс 85 000 теңге деп дербес айқындалған. 17, 18-слайдтарды қараңыз).

МӘМСЖ = 5 950 теңге ($119\,000 \times 5\%$, өйткені жарналарды есептеу объектісі $1,4 \times 85\,000$ теңге = 119 000 теңге. 20-слайдты қараңыз). Есептелген ӘС, ӘА, МЗЖ, ЖМЗЖ және МӘМСЖ сомалары 2026 жылғы 25 ақпанға дейін төленеді.

31. Әлеуметтік төлемдер - жалғасы.

№ 3 КЕЙС - жалғасы

Адвокат Сүлеймен Ж.

Заң көмегін көрсету туралы шарт бойынша:

Кіріс = 300 000 теңге (2026 жылғы 22 қаңтардағы қылмыстық қудалауды тоқтату туралы қаулы).

ЖТС = 27 000 теңге (300 000 теңгенің 9 пайызы), 2026 жылғы 5 ақпанға дейін төленеді.

ӘС = 8 650 теңге (2 АЕК).

ӘА = 15 000 теңге ($300\,000 \times 5\%$, өйткені ӘА есептеу үшін кіріс 300 000 теңге деп дербес айқындалған. 10-слайдты қараңыз).

МЗЖ = 30 000 теңге ($300\,000 \times 10\%$, өйткені МЗЖ есептеу үшін кіріс ӘА үшін сияқты 300 000 теңге деп дербес айқындалған. 14-слайдты қараңыз).

ЖМЗЖ = 2 975 теңге ($85\,000 \times 3,5\%$, өйткені ЖМЗЖ есептеу үшін кіріс 85 000 теңге деп дербес айқындалған. 17, 18-слайдтарды қараңыз).

МӘМСЖ = 5 950 теңге ($119\,000 \times 5\%$, өйткені жарналарды есептеу объектісі $1,4 \times 85\,000$ теңге = 119 000 теңге. 20-слайдты қараңыз).

Есептелген ӘС, ӘА, МЗЖ, ЖМЗЖ және МӘМСЖ сомалары 2026 жылғы 25 ақпанға дейін төленеді.

Адвокат Омаров А.

Заң көмегін көрсету туралы шарт бойынша:

Кіріс = 50 000 теңге (2026 жылғы 28 қаңтардағы көрсетілген қызметтер актісі).

ЖТС = 4 500 теңге (50 000 теңгенің 9 пайызы), 2026 жылғы 5 ақпанға дейін төленеді.

ӘС = 8 650 теңге (2 АЕК).

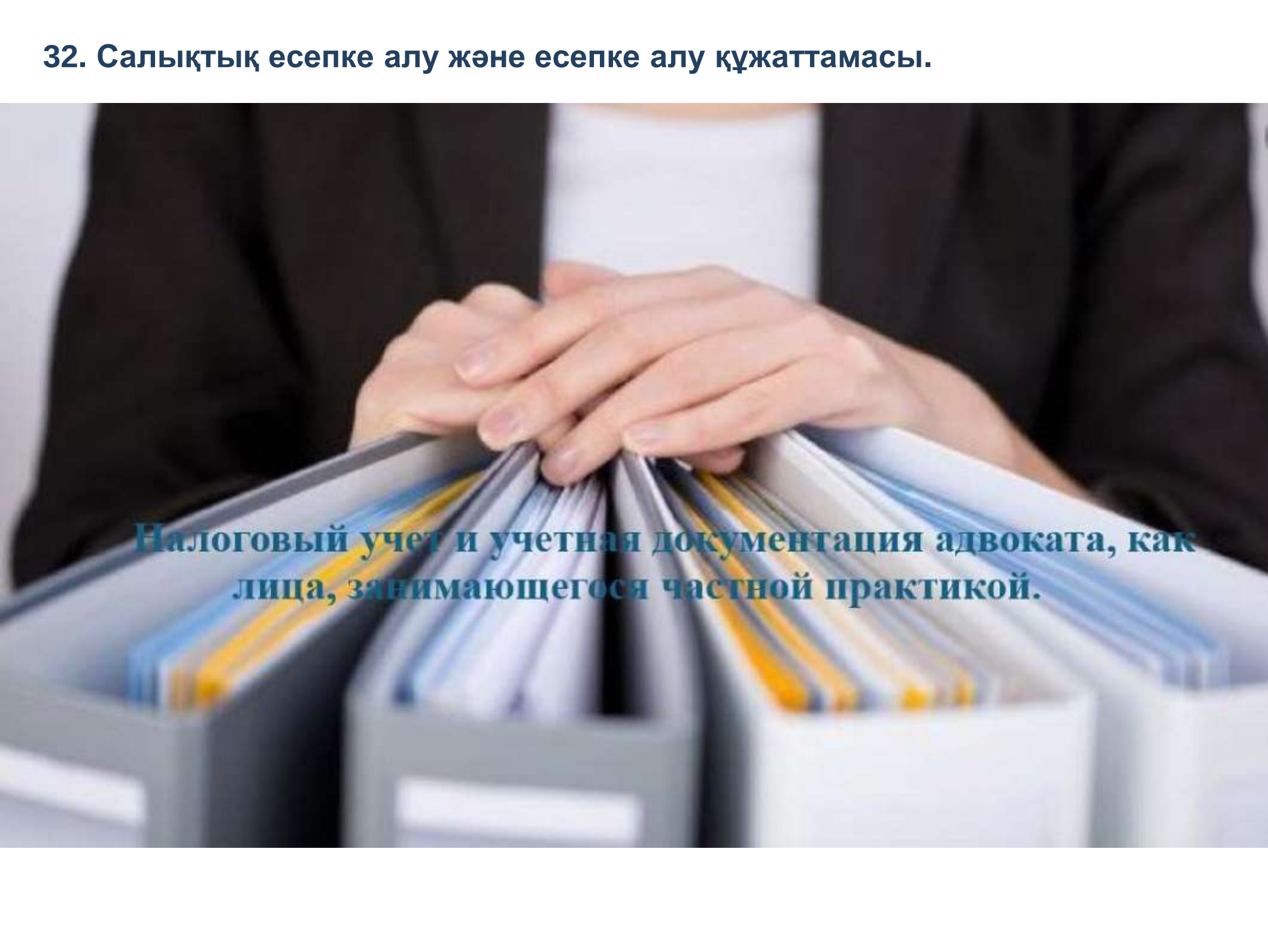
ӘА = 4 250 теңге ($85\,000 \times 5\%$, өйткені ӘА есептеу үшін кіріс 1 ЕТЖ = 85 000 теңге деп дербес айқындалған. 10-слайдты қараңыз).

МЗЖ = 8 500 теңге ($85\,000 \times 10\%$, өйткені МЗЖ есептеу үшін кіріс ӘА үшін сияқты 1 ЕТЖ = 85 000 теңге деп дербес айқындалған. 14-слайдты қараңыз).

ЖМЗЖ = 2 975 теңге ($85\,000 \times 3,5\%$, өйткені ЖМЗЖ есептеу үшін кіріс 1 ЕТЖ = 85 000 теңге деп дербес айқындалған. 17, 18-слайдтарды қараңыз).

МӘМСЖ = 5 950 теңге ($119\,000 \times 5\%$, өйткені жарналарды есептеу объектісі $1,4 \times 85\,000$ теңге = 119 000 теңге. 20-слайдты қараңыз). Есептелген ӘС, ӘА, МЗЖ, ЖМЗЖ және МӘМСЖ сомалары 2026 жылғы 25 ақпанға дейін төленеді.

32. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы.

A close-up photograph of a person's hands, wearing a dark suit jacket, holding a large stack of colorful folders (blue, yellow, and white) that are organized in a filing cabinet. The folders are stacked in a way that their edges are visible, creating a sense of depth and organization. The background is slightly blurred, focusing attention on the hands and the folders.

Налоговый учет и учетная документация адвоката, как лица, занимающегося частной практикой.

33. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

СК-нің 20-тарауы салықтық есепке алуға арналған.

Салықтық есепке алу - салық салу объектілері және (немесе) салық салуға байланысты объектілер туралы ақпаратты жинақтау және жүйелеу, сондай-ақ салықтар мен бюджетке төленетін төлемдерді есептеу және салықтық есептілікті жасау мақсатында салық төлеушінің (салық агентінің) СК талаптарына сәйкес есепке алу құжаттамасын жүргізу процесі (СК-нің 202-бабының 1-тармағы).

Жалпы қағида бойынша салықтық есепке алу бухгалтерлік есепке алу деректеріне негізделеді. Бухгалтерлік құжаттаманы жүргізу тәртібі Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заңнамасында белгіленеді (СК-нің 202-бабының 3-тармағы).

Қазақстан Республикасында 2007 жылғы 28 ақпандағы № 234 «Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы» Қазақстан Республикасының Заңы (бұдан әрі - № 234 Заң) қабылданып, қолданысқа енгізілді.

№ 234 Заңның 2-бабында осы Заң қолданылатын тұлғалардың тізбесі белгіленген (дара кәсіпкерлер, заңды тұлғалар, сондай-ақ Қазақстан Республикасының аумағында Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тіркелген шетелдік заңды тұлғалардың филиалдары, өкілдіктері және тұрақты мекемелері).

ЖПА ретіндегі адвокат бұл тұлғалар тізбесіне кірмейді.

Демек, Қазақстан Республикасының заңнамасында ЖПА ретіндегі адвокаттың бухгалтерлік есепке алуды және қаржылық есептілікті жүргізу талаптары мен тәртібін белгілейтін нормалар жоқ. Сондықтан іс жүзінде адвокаттарда салық төлеуші ретінде салықтық есепке алуды және есепке алу құжаттамасын ұйымдастыру мен жүргізуге қатысты сұрақтар жиі туындайды.

34. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

СК нормаларын талдау **ЖПА және салық төлеуші ретіндегі** адвокаттың салықтық есепке алуы мен есепке алу құжаттамасы мәселесінде СК-нің 202-бабының 5, 6-тармақтарын негізге алуы қажет екенін көрсетті. Оларға сәйкес:

Салық төлеуші (салық агенті) **салықтық есепке алуды дербес ұйымдастырады** және салықтық тіркелімдер түріндегі ақпаратты жинақтау мен жүйелеу нысандарын:

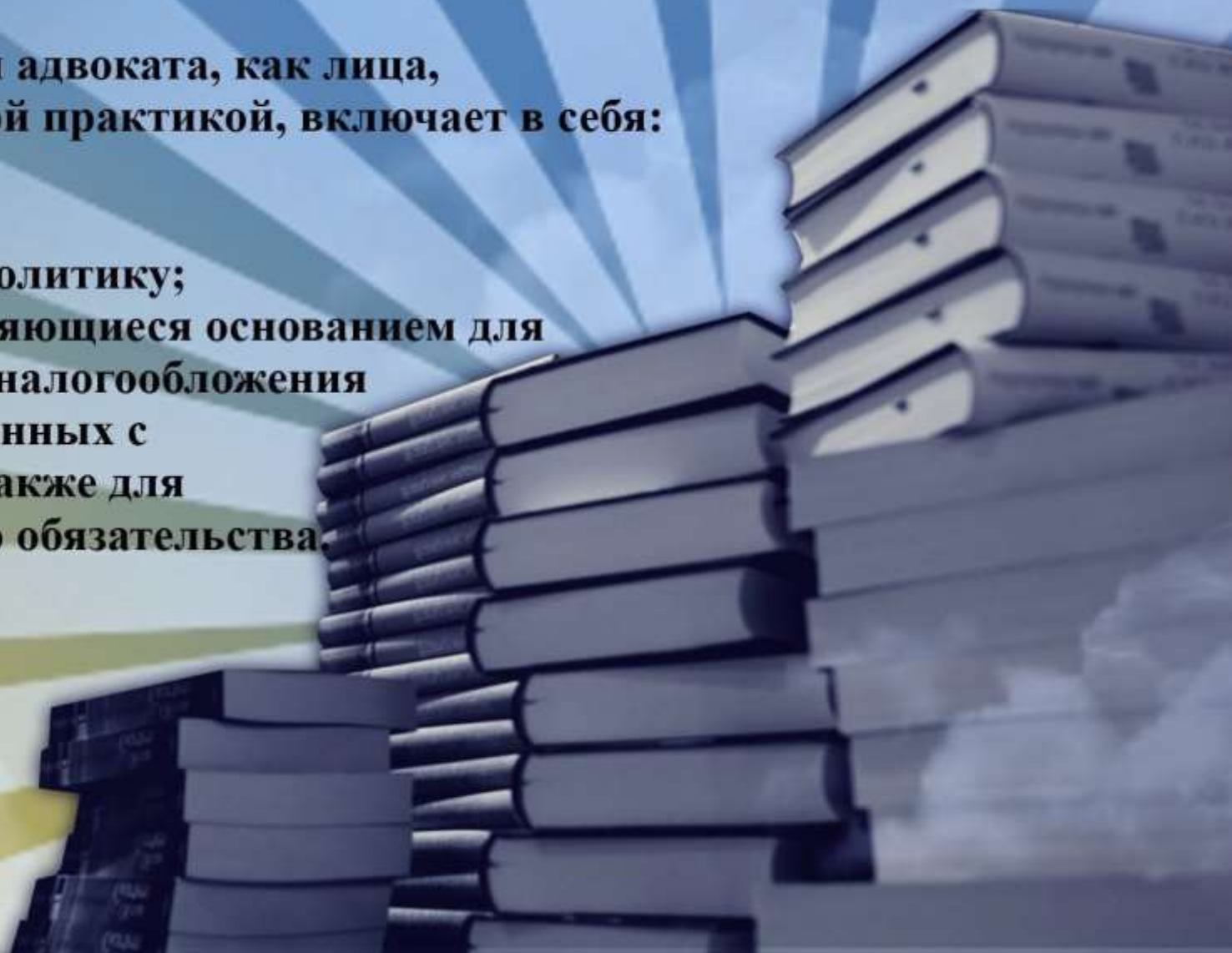
- салықтық кезең ішінде салық төлеуші (салық агенті) жүзеге асырған операцияларды салық салу мақсатында есепке алу тәртібі туралы толық және анық ақпаратты қалыптастыруды;
- салықтық есептілік нысандарының әрбір жолын ашып көрсетуді;
- салықтық есептіліктің дұрыс жасалуын;
- салықтық бақылау үшін салық органдарына ақпарат беруді қамтамасыз ететіндей айқындайды.

Салықтық есепке алуды жүргізу тәртібі салық төлеуші (салық агенті) СК талаптарын ескере отырып дербес бекіткен құжатпен - салықтық есепке алу саясатымен белгіленеді.

35. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

Учетная документация адвоката, как лица, занимающегося частной практикой, включает в себя:

- налоговые регистры;**
- налоговые формы;**
- налоговую учетную политику;**
- иные документы, являющиеся основанием для определения объектов налогообложения и (или) объектов, связанных с налогообложением, а также для исчисления налогового обязательства.**

36. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

Налоговые регистры

37. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

Есепке алу құжаттамасына салықтық тіркелімдер кіреді (СК-нің 202-бабының 2-тармағы).

Салықтық тіркелім - салық салу объектілері және (немесе) салық салуға байланысты объектілер, сондай-ақ СК-нің 56-бабының 8-тармағына сәйкес шет мемлекеттерден, халықаралық және шетелдік ұйымдардан, шетелдіктерден, азаматтығы жоқ адамдардан алынған ақша және (немесе) мүлік, сондай-ақ көрсетілген ақшаны және (немесе) өзге мүлікті жұмсау туралы мәліметтерді қамтитын салық төлеушінің (салық агентінің) құжаты (СК-нің 205-бабы).

Салық төлеуші (салық агенті) салықтық тіркелімдерді **арнайы нысандар түрінде жасайды.**

Уәкілетті орган белгілеген салықтық тіркелімдер нысандарын қоспағанда, салықтық тіркелімдердің нысандары мен оларда салықтық есепке алу деректерін көрсету тәртібін салық төлеуші (салық агенті) СК-нің 205-бабының ережелерін ескере отырып дербес әзірлейді және олар салықтық есепке алу саясатында бекітіледі.

Салықтық тіркелімдердің міндетті деректемелеріне қойылатын талаптар СК-нің 205-бабының 3-тармағында белгіленген.

Салықтық тіркелімдерге:

- салық төлеуші (салық агенті) СК-нің 202-бабының ережелерін ескере отырып, салықтық есепке алу саясатында өзі белгілеген нысандар бойынша дербес жасайтын салықтық тіркелімдер;
 - салық төлеуші (салық агенті) жасайтын, нысандары мен жасау қағидаларын уәкілетті орган бекітетін салықтық тіркелімдер кіреді.
- Мысалы: жеке практикамен айналысудан түсетін кірістерді есепке алуға арналған салықтық тіркелім нысаны, Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2018 жылғы 19 наурыздағы № 388 бұйрығына 2-қосымша.

Налоговый регистр по учету доходов от занятия частной практикой

1. ИИН* _____
2. Ф.И.О.** (при его наличии) или наименование налогоплательщика _____
3. Статус налогоплательщика (отметка X в соответствующей ячейке):

частный нотариус	☐
частный судебный исполнитель	☐
адвокат	☐
профессиональный медиатор	☐

4. Период: _____ год: _____

№ п/п	Дата	Сумма полученного дохода за день (тенге)	в том числе			
			в качестве залога как способ обеспечения исполнения обязательства (тенге)	в виде оплаты за оказание услуг (тенге)	в виде возмещения расходов (тенге)	другие доходы, подлежащие получению (полученные) (тенге)
1	2	3	4	5	6	7
	Итого за мес-ц:					
	Итого за налоговый период:					

(Ф.И.О.** (при его наличии), подпись лица, занимающегося частной практикой,
печать (при наличии))

(Ф.И.О.** (при его наличии), подпись лица, ответственного за составление
налогового регистра)

(Дата составления налогового регистра)

Примечание:

расшифровка аббревиатур:

*ИИН – индивидуальный идентификационный номер;

** Ф.И.О. – фамилия, имя, отчество

39. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

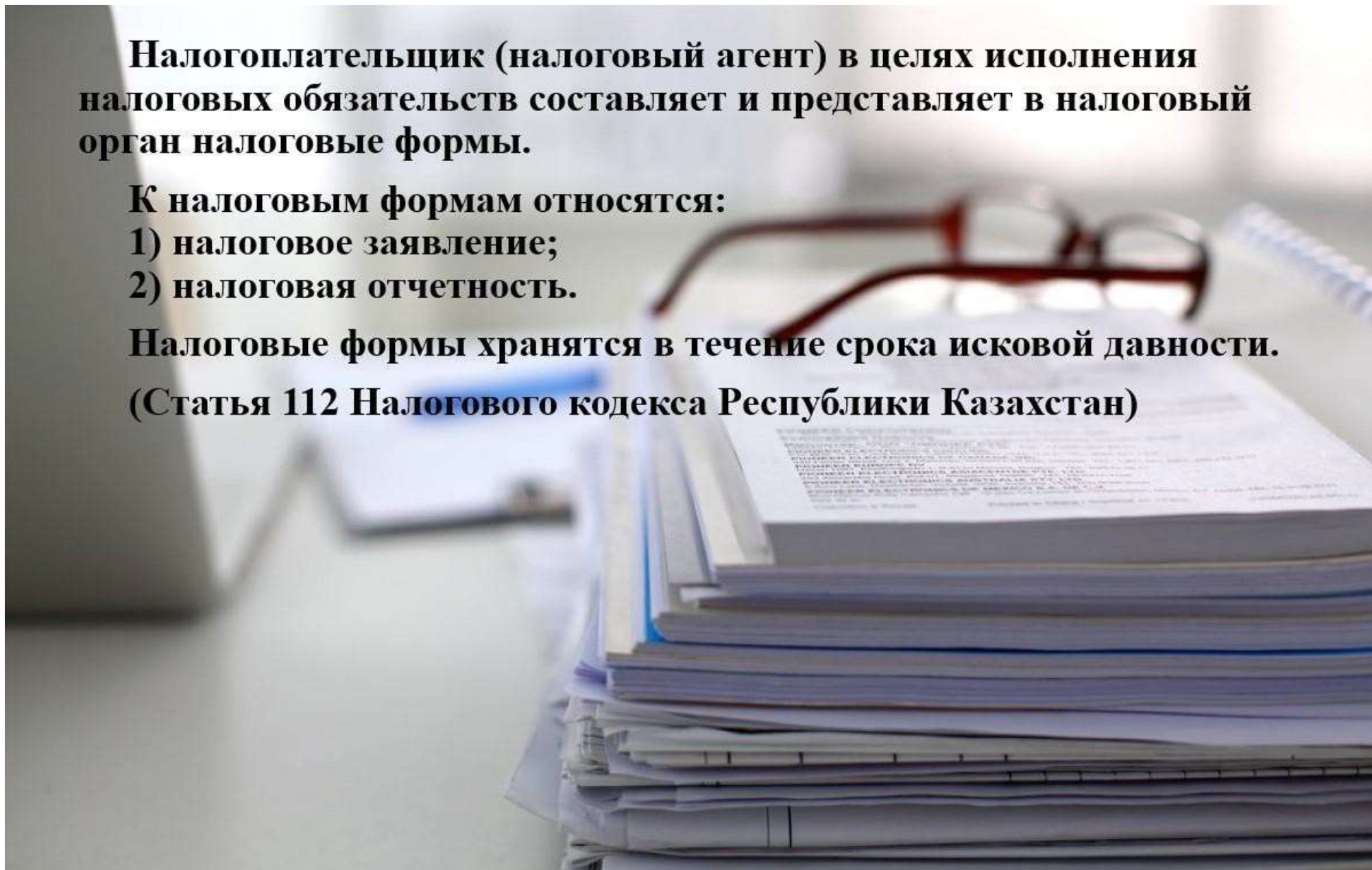
Налогоплательщик (налоговый агент) в целях исполнения налоговых обязательств составляет и представляет в налоговый орган налоговые формы.

К налоговым формам относятся:

- 1) налоговое заявление;**
- 2) налоговая отчетность.**

Налоговые формы хранятся в течение срока исковой давности.

(Статья 112 Налогового кодекса Республики Казахстан)

40. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

Салықтық өтініш салықтық нысандарға жатады және ЖПА, салық төлеуші ретіндегі адвокаттың есепке алу құжаттамасына кіреді (СК-нің 202-бабының 2-тармағы).

Салықтық өтініш - СК-де белгіленген жағдайларда өз құқықтарын іске асыру және міндеттерін орындау мақсатында салық төлеуші (салық агенті) салық органына ұсынатын құжат.

Салықтық өтініштердің **нысандарын уәкілетті орган бекітеді** (СК-нің 113-бабы).

Салықтық өтініш нысаны Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2018 жылғы 12 ақпандағы № 160 «Салықтық өтініштер нысандарын бекіту туралы» бұйрығымен бекітілген.

Мысалы, жекеше нотариусты, жеке сот орындаушысын, адвокатты, кәсіби медиаторды тіркеу есебі туралы өтініш (аталған бұйрыққа 10-қосымша).

**НАЛОГОВОЕ ЗАЯВЛЕНИЕ
О РЕГИСТРАЦИОННОМ УЧЕТЕ ЧАСТНОГО НОТАРИУСА,
ЧАСТНОГО СУДЕБНОГО ИСПОЛНИТЕЛЯ, АДВОКАТА, ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО МЕДИАТОРА**

ВНИМАНИЕ! Заполнить шариковой или перьевой ручкой, ЧЕРНЫМИ или СИНИМИ чернилами, ЗАГЛАВНЫМИ ПЕЧАТНЫМИ символами.

Раздел. Общая информация о налогоплательщике

1	Идентификационный номер (ИНН/БИН)	
2	Фамилия, имя, отчество (при наличии) физического лица (частного нотариуса, частного судебного исполнителя, адвоката, профессионального медиатора)	
	Фамилия	
	Имя	
	Отчество	

Раздел. Налоговое заявление

3	Причина подачи налогового заявления (укажите в соответствующей ячейке X):	
	A постановка на регистрационный учет ☐	B изменение регистрационных данных ☐
4	Тип регистрационного учета (укажите в соответствующей ячейке X):	
	A частный нотариус ☐	
	B частный судебный исполнитель ☐	C адвокат ☐
	D профессиональный медиатор ☐	
5	Лицензия на право занятия адвокатской, нотариальной деятельностью, деятельностью по исполнению исполнительных документов:	
	A номер	B дата выдачи Цифрами день, месяц, год
	Документ (сертификат), подтверждающий прохождение обучения по программе подготовки медиаторов:	
	A номер	B дата выдачи Цифрами день, месяц, год
6	Место нахождения частного нотариуса, частного судебного исполнителя, адвоката, профессионального медиатора:	
	A область/район (см. Справочник)	B город (аул, село)
	C улица (микрорайон)	
	D номер дома	E номер квартиры (комнаты, иного помещения)
7	Контактная информация:	
	A номер телефона	B номер факса
	C адрес электронной почты	

Раздел. Согласие налогоплательщика

Мы (Я) даем (даю) согласие на сбор и обработку персональных данных, необходимых для получения государственной услуги, оказываемой в рамках настоящего налогового заявления.

Раздел. Ответственность налогоплательщика

Мы (Я) несем (несу) ответственность в соответствии с законодательными актами Республики Казахстан за достоверность и полноту сведений, приведенных в настоящем налоговом заявлении.

(Не выводить за ограничительную линию!)

(Ф.И.О. налогоплательщика)	(Подпись)
----------------------------	-----------

Дата подачи налогового заявления:
Цифрами день, месяц, год

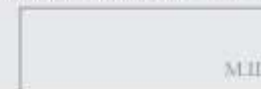
Раздел. Отметка органа государственных доходов

(Не выводить за ограничительную линию!)

(Ф.И.О. должностного лица органа государственных доходов)	(Подпись)
---	-----------

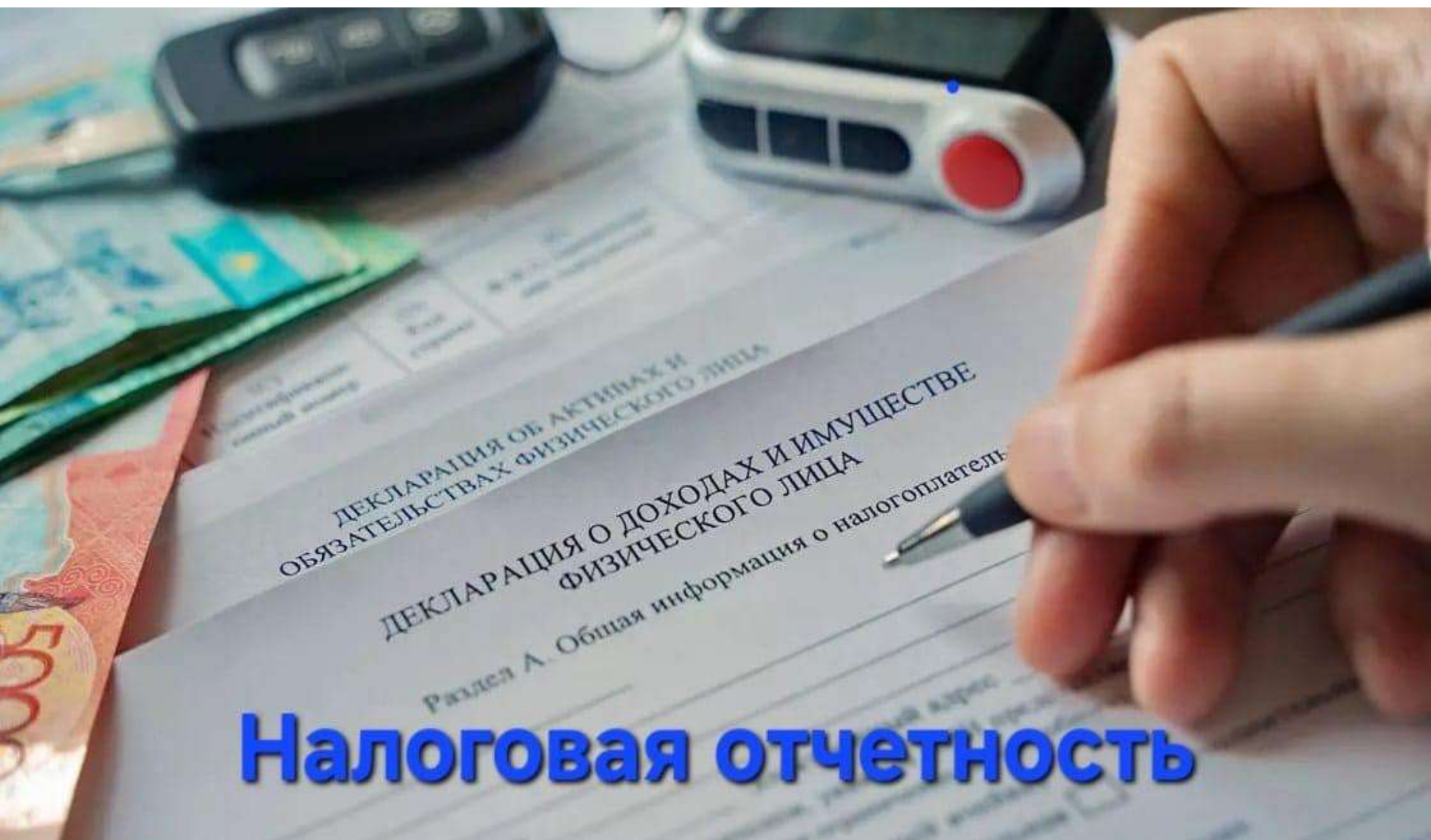
Дата приема налогового заявления:
Цифрами день, месяц, год

Код органа государственных доходов

М.П.

42. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы

Налоговая отчетность

43. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

Салықтық есептілік салықтық нысандарға жатады және ЖПА, салық төлеуші ретіндегі адвокаттың есепке алу құжаттамасына кіреді (СК-нің 202-бабының 2-тармағы).

Салықтық есептілік - салық төлеуші (салық агенті), салық салу объектілері және (немесе) салық салуға байланысты объектілер, активтер мен міндеттемелер, кірістер мен мүлік, сондай-ақ салықтық міндеттемелер мен әлеуметтік төлемдерді есептеу туралы мәліметтерді қамтитын салық төлеушінің (салық агентінің) құжаты.

Салықтық есептілікке декларациялар, оның ішінде тауарларды әкелу және жанама салықтарды төлеу туралы өтініш, сондай-ақ салықтар, бюджетке төленетін төлемдер және әлеуметтік төлемдер түрлері бойынша есеп-қисаптар жатады.

Декларация декларацияның өзінен және оған қосымшалардан, есеп-қисап есеп-қисаптың өзінен және оған қосымшалардан тұрады (СК-нің 114-бабы).

Салықтық есептілік нысандарын, оларды жасау жөніндегі түсіндірмелерді және оларды ұсыну тәртібін (бұдан әрі - салықтық есептілікті ұсыну тәртібі) уәкілетті орган белгілейді.

Мысалы, жеке тұлғаның кірістері мен мүлкі туралы декларация (270.00 нысаны), жеке табыс салығы мен әлеуметтік салық жөніндегі декларация (200.00 нысаны) № 695 бұйрықпен бекітілген.

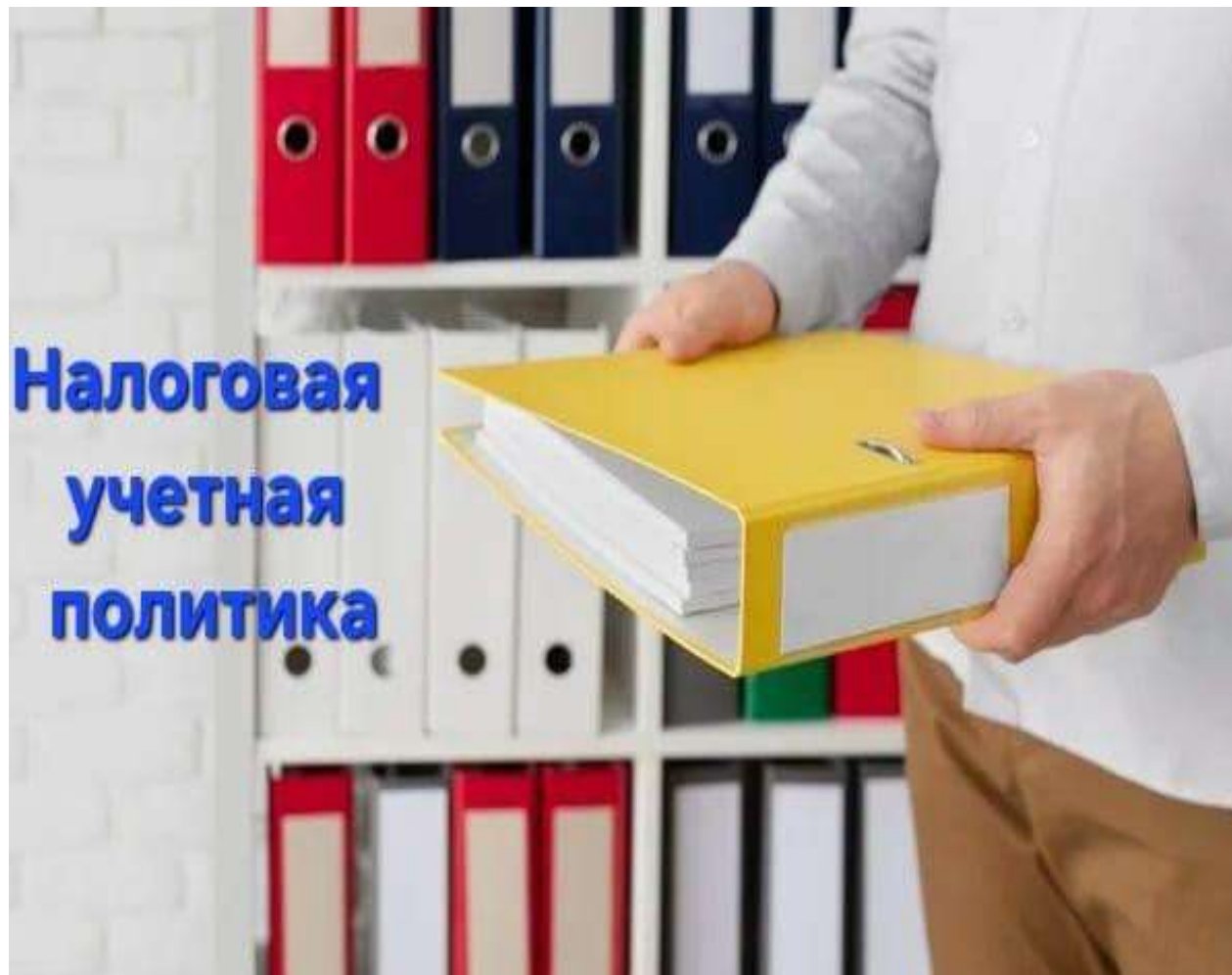
44. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы

Салықтық есепке алу саясаты ЖПА, салық төлеуші ретіндегі адвокаттың есепке алу құжаттамасына кіреді (СК-нің 202-бабы).

Салықтық есепке алу саясатына қойылатын талаптар СК-нің 203-бабының 1-тармағында белгіленген.

Мысалы, ЖПА ретіндегі адвокаттың салықтық есепке алу саясатында салық төлеуші (салық агенті) өзі дербес әзірлеген салықтық тіркелімдердің нысандары мен жасалу тәртібі; салықтық есепке алу саясатын сақтауға жауапты лауазымды адамдардың атауы көзделуге тиіс.

ЖПА ретіндегі адвокаттың есепке алу құжаттамасына салық салу объектілерін және (немесе) салық салуға байланысты объектілерді айқындауға, сондай-ақ салықтық міндеттемені есептеуге негіз болатын өзге де құжаттар кіретіндіктен, салықтық есепке алу саясатына **адвокат пайдаланатын және есепке алу құжаттамасына жатқызған өзге де құжаттар** туралы ережелер енгізілуі мүмкін.

45. Салықтық есептілік және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

Адвокаттың есепке алу құжаттамасына салық салу объектілерін және (немесе) салық салуға байланысты объектілерді айқындауға, сондай-ақ салықтық міндеттемені есептеуге негіз болатын өзге де құжаттар да кіреді (СК-нің 202-бабының 2-тармағы).

Өзге құжаттарға заң көмегін көрсету туралы шартты; сенім білдірушіден немесе клиенттен заң көмегіне ақы төлеу есебіне қолма-қол ақша алынғанын растайтын қаржылық құжатты (мысалы, төлем туралы түбіртек, кіріс ордері); адвокаттың заң көмегіне ақы төлеу үшін қолма-қол ақшасыз нысанда ақша алғанын растайтын құжатты (мысалы, адвокаттың банктік шотынан үзінді-көшірме және т.б.); көрсетілген қызметтер актісін, мұндай акт болмаған жағдайда қызмет көрсету фактісін растайтын өзге құжатты (СК-нің 394-бабы) және басқаларды жатқызуға болады.

46. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

Адвокат пен заң көмегіне жүгінген адам арасындағы қатынастар Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жағдайларды қоспағанда, шартпен ресімделеді.

Шарттың елеулі талаптарының бірі көрсетілетін заң көмегіне ақы төлеу және адвокаттың қорғау мен өкілдік етуге, сондай-ақ татуластыру рәсімдерін жүргізуге байланысты шығыстарын өтеу мөлшері мен тәртібі туралы талап болып табылады.

Ақы адвокаттың банктік шотына қолма-қол ақшасыз нысанда да, қолма-қол ақшамен де төленуі мүмкін.

Адвокат көрсететін мемлекет кепілдік берген заң көмегіне ақы төлеу бюджет қаражаты есебінен жүргізіледі. Адвокат көрсететін мемлекет кепілдік берген заң көмегіне ақы төлеу және құқықтық консультация беруге, қорғау мен өкілдік етуге, сондай-ақ татуластыру рәсімдерін жүргізуге байланысты шығыстарды өтеу мөлшерлерін уәкілетті орган белгілейді.

Адвокат көрсететін заң көмегіне ақы төлеу және құқықтық консультация беруге, қорғау мен өкілдік етуге, сондай-ақ татуластыру рәсімдерін жүргізуге байланысты шығыстарды өтеу тәртібі уәкілетті орган айқындайтын мемлекет кепілдік берген заң көмегіне ақы төлеу қағидаларында белгіленеді.

Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда адвокат көрсететін мемлекет кепілдік берген заң көмегіне, іссапар және көлік шығыстарына ақы төлеу және оның құқықтық консультация беруге, қорғау мен өкілдік етуге байланысты басқа да шығыстарын өтеу қылмыстық қудалау органдарының қаулылары және соттардың ұйғарымдары бойынша жүргізіледі (Заңның 48-бабы).

47. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

ЖПА ретіндегі адвокаттарда шот-фактура жазып беруге міндетті ме деген сұрақ жиі туындайды.

Жалпы қағида бойынша СК-нің 50-тарауына сәйкес қосылған құн салығын (бұдан әрі - ҚҚС) төлеуші ретінде тіркелген салық төлеушілер шот-фактура жазып беруге міндетті (СК-нің 207-бабының 1-тармағы, 491-бабының 1-тармағы).

Жаңа СК бойынша ЖПА ретіндегі адвокаттар ҚҚС төлеушілер болып табылмайды және ҚҚС төлеуші ретінде тіркеу есебіне қоюға жатпайды (СК-нің 99-бабы 3-тармағының 3) тармақшасы).

Сондықтан ЖПА ретіндегі адвокат шот-фактура жазып беруге міндетті емес.

Бұрын, жаңа СК қабылданып, 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілгенге дейін, ЖПА ретіндегі адвокат сол кезде қолданыста болған СК-де белгіленген жағдайларда ҚҚС төлеуші болды. Сондықтан СК-нің 829-бабында ЖПА-ға ҚҚС бойынша өтпелі ережелер көзделген. Егер ЖПА ретіндегі адвокат ҚҚС төлеуші ретінде тіркеу есебінде тұрса, СК қолданысқа енгізілген күннен бастап он жұмыс күні ішінде салық органы оны хабарламасыз, СК қолданысқа енгізілген күннен, яғни 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап ҚҚС төлеуші ретінде тіркеу есебінен алып тастайды.

ҚҚС төлеуші ретінде тіркеу есебінде тұрған ЖПА ретіндегі адвокат СК қолданысқа енгізілген күннен бастап он жұмыс күні ішінде тіркелген жері бойынша салық органына осындай тарату салықтық есептілігін ұсыну міндеті туындаған салықтық кезеңнің басынан, оны салық органына ұсынған күнге дейінгі кезең үшін ҚҚС бойынша тарату салықтық есептілігін ұсынуға міндетті.

ЖПА ретіндегі адвокаттың ҚҚС бойынша тіркеу есебіне қойылғаны туралы куәлігі СК қолданысқа енгізілген күннен бастап жарамсыз деп танылады.

48. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

СК-де шот-фактураны ҚҚС төлеуші болып табылмайтын тұлға жазып беретін жағдайлардың тізбесі көзделгеніне назар аудару қажет.

ЖПА ретіндегі адвокаттар бұл тізбеге кірмейді (СК-нің 208-бабы).

Сонымен бірге адвокаттық кеңсені дербес немесе басқа адвокаттармен бірлесіп құрған адвокат көрсеткен заң көмегі бойынша осындай адвокаттық кеңсе жасасқан шарттарға сәйкес адвокаттық кеңсе шот-фактура жазып беруге міндетті екенін білу маңызды (СК-нің 208-бабы 1-тармағының 12) тармақшасы).

Адвокаттық кеңселерге қатысты мынаны атап өту қажет: адвокат адвокаттық кеңседе заң көмегін көрсеткен кезде салық салу объектілері және (немесе) салық салуға байланысты объектілер СК-де айқындалған тәртіппен адвокаттық кеңсенің әрбір адвокатында тиісінше есепке алынады және оларға салық салынады.

Әрбір адвокат адвокаттық кеңсе өз атынан, оның құрамына кіретін адвокаттардың тапсырмасы бойынша, қаражаты есебінен және мүддесі үшін жасасқан шарттар бойынша жүзеге асырылатын адвокаттық қызметке байланысты өз мүлкін, кірістерін және салық салу объектілеріндегі және (немесе) салық салуға байланысты объектілердегі өз үлесін дербес есепке алады.

Адвокаттық кеңсе жасасқан шарттар бойынша адвокаттық қызметті жүзеге асыруға байланысты туындаған мүлікті, талаптарды, міндеттемелерді, кірістер мен шығыстарды бөлу тәртібі, сондай-ақ осындай адвокаттық кеңсенің құрамына кіретін әрбір адвокаттың салық салу объектілеріндегі және (немесе) салық салуға байланысты объектілердегі үлесін айқындау Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес адвокаттар жасасқан әріптестік шартта белгіленеді.

Мүлікті, талаптарды, міндеттемелерді, кірістер мен шығыстарды бөлу, сондай-ақ салық салу объектілеріндегі және (немесе) салық салуға байланысты объектілердегі үлестерді айқындау әрбір салықтық кезеңнің қорытындысы бойынша жүргізіледі. Бөлу нәтижелері жазбаша ресімделіп, адвокаттық кеңседе қызметін жүзеге асыратын барлық адвокат қол қоюға тиіс. Мүлікті, талаптарды, міндеттемелерді, кірістер мен шығыстарды бөлу, сондай-ақ салық салу объектілеріндегі және (немесе) салық салуға байланысты объектілердегі үлестерді айқындау нәтижелері туралы құжатты салықтық тексеру кезінде әрбір адвокат салық органдарына ұсынады (СК-нің 217-бабы).

Аталған құжаттар салық салу объектілерін және (немесе) салық салуға байланысты объектілерді айқындауға, сондай-ақ салықтық міндеттемені есептеуге негіз болатын өзге құжаттар ретінде адвокаттың есепке алу құжаттамасына енгізіледі (СК-нің 202-бабының 2-тармағы).

49. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

«Адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 47-бабының 3-тармағына сәйкес адвокаттың заң көмегіне, оның ішінде ауызша заң консультацияларына ақы төлеу және тапсырманы орындауға байланысты шығыстар есебіне қолма-қол ақша алуына тиісті қаржылық құжат бермей жол берілмейді.

Сонымен бірге адвокаттың заң көмегіне, оның ішінде ауызша заң консультацияларына ақы төлеу және заң көмегін көрсету туралы шарт бойынша міндеттемелерді орындауға байланысты шығыстар есебіне заң көмегіне жүгінген адамнан қолма-қол ақша алуын қандай қаржылық құжатпен ресімдеу керек деген мәселе ашық күйінде қалып отыр.

Бұл мәселе маңызды, өйткені ЖПА ретіндегі адвокат бухгалтерлік есепке алуды жүргізуге және қаржылық есептілікті жасауға міндетті емес. Сондықтан, әдетте, мұндай қаржылық құжат адвокаттың есепке алу құжаттамасына енгізіледі және салық салу объектілерін және (немесе) салық салуға байланысты объектілерді айқындауға, сондай-ақ салықтық міндеттемені есептеуге негіз болатын өзге құжаттарға жатады (СК-нің 202-бабының 2-тармағы).

50. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

Адвокат клиенттен заң көмегіне ақы ретінде қолма-қол ақша алған кезде оған қандай қаржылық құжат беруге тиіс деген мәселеге қатысты мынаны атап өту қажет: іс жүзінде адвокаттар көбіне түбіртек кітапшаларын, кіріс ордерлерін пайдаланады. Оларда әдетте адвокат пен клиенттің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), заң көмегін көрсету туралы шарт, төлем сомасы, адвокаттың қолы және күні көрсетіледі.

Қолма-қол ақша қабылданған кезде клиентке адвокат қол қойған, оның мөрі (бар болса) қойылған түбіртектің түбіршегі немесе кіріс ордеріне түбіртек және т.б. беріледі.

Адвокат бұл құжаттарды тіркеу журналында тіркей алады немесе өзге тәсілмен белгілей алады.

Жоғарыда аталған мәселе заңнамамен реттелмегеніне қарамастан, бұл тәсіл СК-нің 202-бабының нормаларына сәйкес келеді. Оларға сай салық төлеуші салықтық есепке алуды дербес ұйымдастырады және салықтық мақсаттарда ақпаратты салықтық тіркелімдер түрінде жинақтау мен жүйелеу нысандарын айқындайды.

Жоғарыда көрсетілген барлық мәселе салықтық есепке алу саясатында көрсетілуі мүмкін, бұл СК-нің 202, 203-баптарының нормаларына сәйкес келеді.

Бақылау-касса машинасына қатысты.

Адвокат бақылау-касса машинасын қолданудан босатылған (СК-нің 110-бабы 2-тармағының 2) тармақшасы). Демек, ол көрсетілген қызметке (заң көмегіне) төленген сомаға бақылау-касса машинасының чегін немесе **тауар чегін беруден босатылады.**

51. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

Клиент заң көмегін көрсету туралы шарт бойынша ақыны адвокаттың банктік шотына ақша аудару арқылы төлей алады (қолма-қол ақшасыз төлем). Бұл ретте адвокат адвокаттық қызметті жүзеге асыру кезінде қандай шоттарды пайдалана алатынын түсіну қажет.

52. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

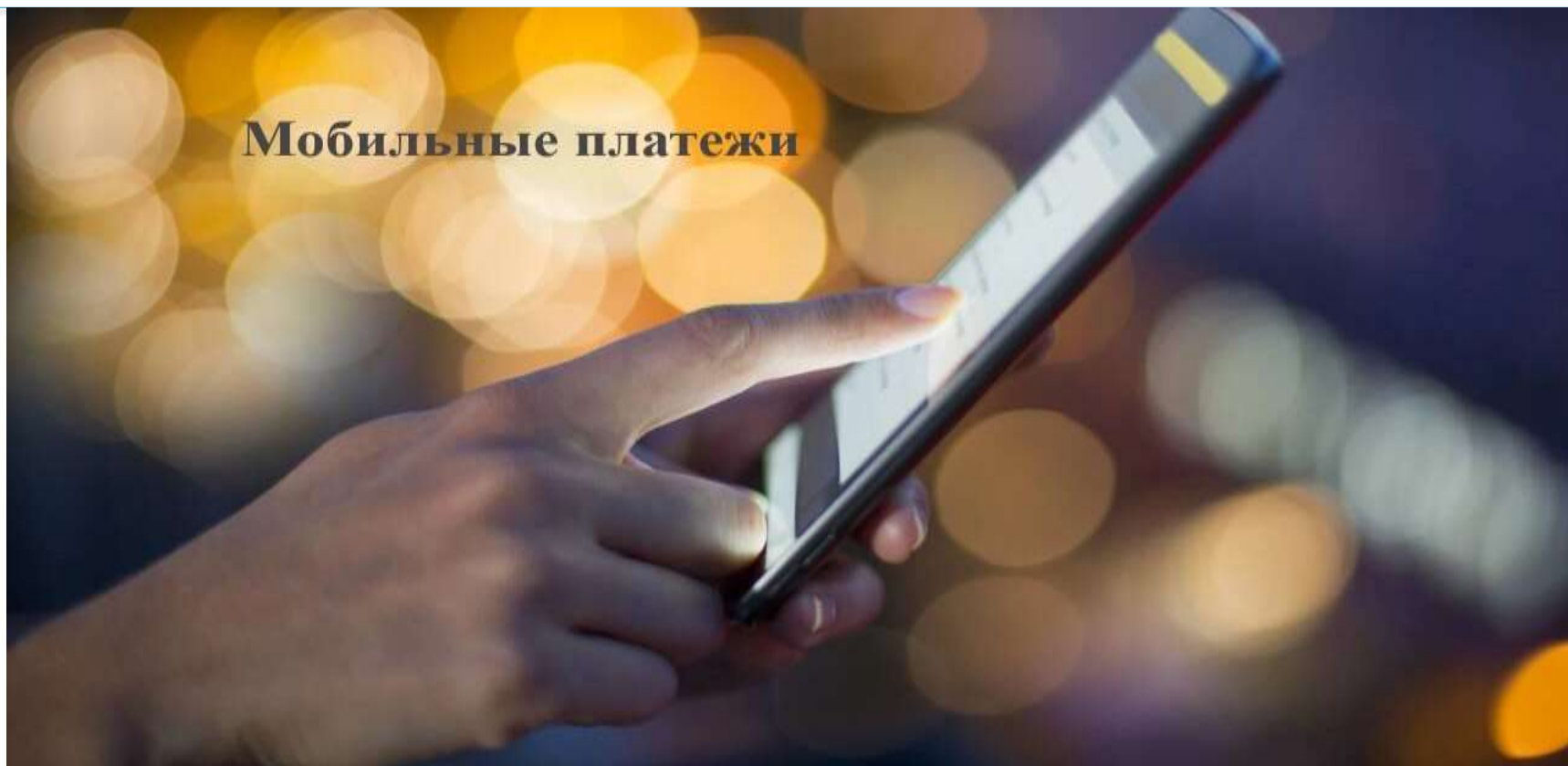
Банктік шот шартын жасасу және ағымдағы шот ашу үшін адвокат банкке жүгіне алады.

Шот ашу үшін адвокат банкке жеке басын куәландыратын құжатты; Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 31 тамыздағы № 207 қаулысымен бекітілген Клиенттердің банктік шоттарын ашу, жүргізу және жабу қағидаларының (бұдан әрі - № 207 қағидалар) 3-тарауының 1-параграфына сәйкес ресімделген қол қою үлгілері бар құжатты; адвокаттық қызметпен айналысу құқығына арналған лицензияның көшірмесін немесе «Е-лицензиялау» мемлекеттік дерекқоры арқылы алынған электрондық лицензияның көшірмесін ұсынады (№ 207 қағидалардың 26-тармағы).

Іс жүзінде адвокаттарда заң көмегін көрсету туралы шарт бойынша клиенттің төлемін жеке тұлғалардың шоттары арқылы алуға бола ма деген сұрақ туындайды. Мысалы, Kaspi.kz қосымшасында ашылатын Kaspi Gold шоты арқылы.

Мұндай шоттар жеке тұлғаға кәсіпкерлік қызметке, нотариаттық қызметке, адвокаттық қызметке, атқарушылық құжаттарды орындау жөніндегі қызметке, медиация тәртібімен дауларды реттеу жөніндегі қызметке байланысты банктік операцияларды жүргізу үшін емес, жеке қажеттіліктері үшін ашылатынын атап өту қажет. Шот ашылған кезде бұл туралы өтініш беріледі (№ 207 қағидалардың 11-тармағы).

53. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

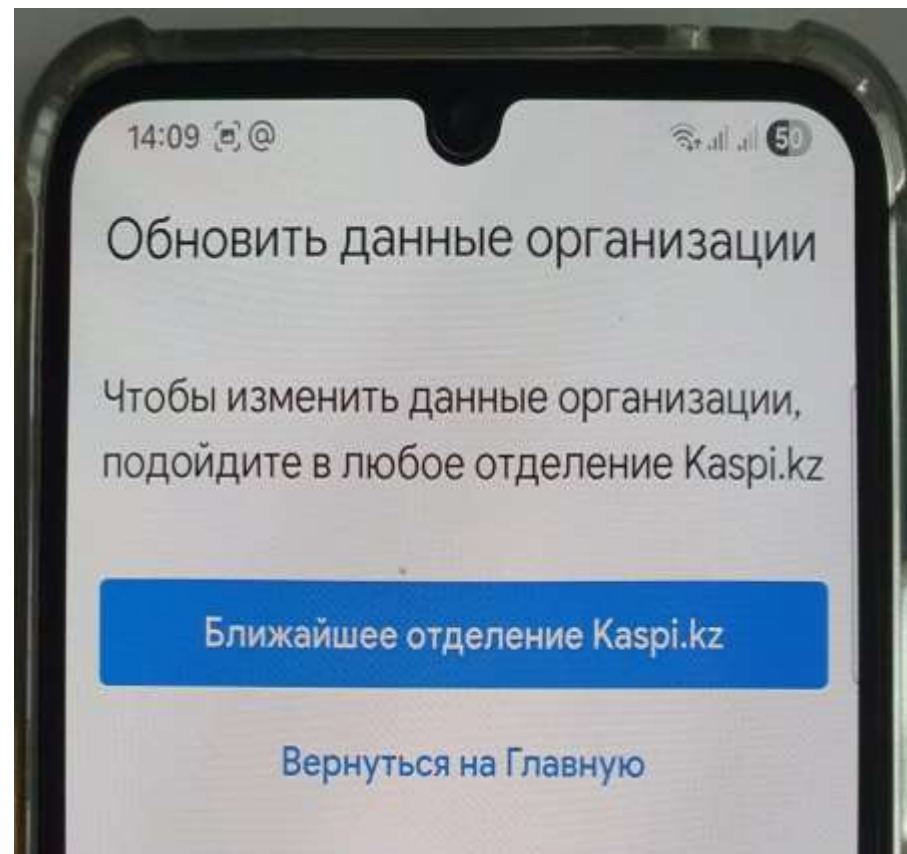

Заң көмегін көрсету туралы шарт бойынша қолма-қол ақшасыз есеп айырысу мәселесін қарастырғанда «Төлемдер және төлем жүйелері туралы» 2016 жылғы 26 шілдедегі № 11-VI ҚРЗ Қазақстан Республикасы Заңының 1-бабының 35-2) тармақшасына жүгіну қажет. Оған сәйкес мобильді төлемдер - штрих-код пайдаланылатын төлемдерді қабылдауға арналған мобильді қосымша немесе өзге жабдық (құрылғы) арқылы алынатын, тауар сатып алу, жұмыс орындау, қызмет көрсету ақысын төлеу үшін дара кәсіпкер, жеке практикамен айналысатын адам, заңды тұлға ретінде тіркеу есебінде тұрған жеке тұлғаның пайдасына электрондық нысанда бастама жасалған қолма-қол ақшасыз төлемдер.

Демек, ЖПА ретіндегі адвокат заң көмегін көрсету туралы шарт бойынша ақыны мобильді төлемдер арқылы ала алады.

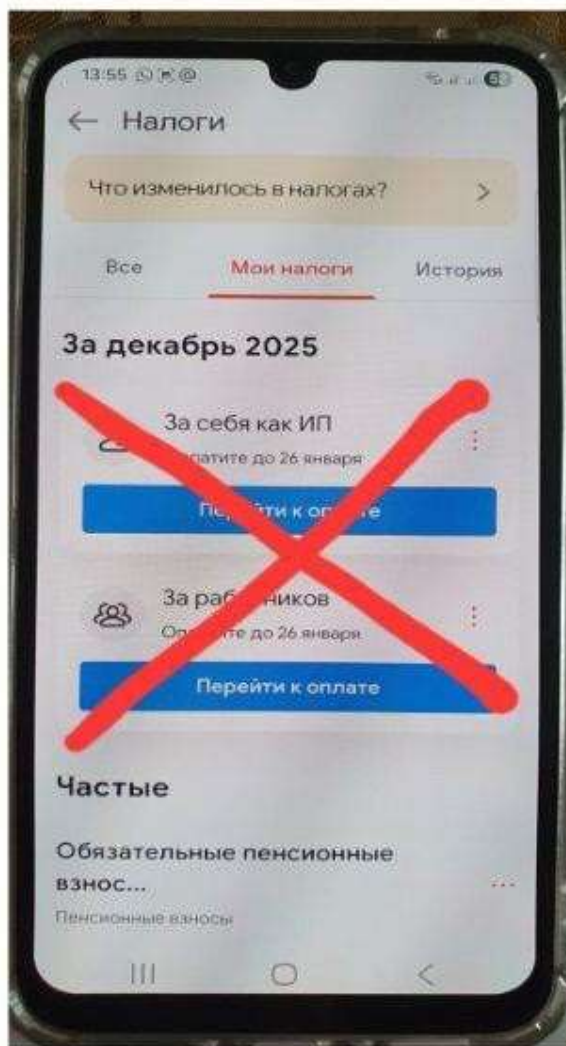
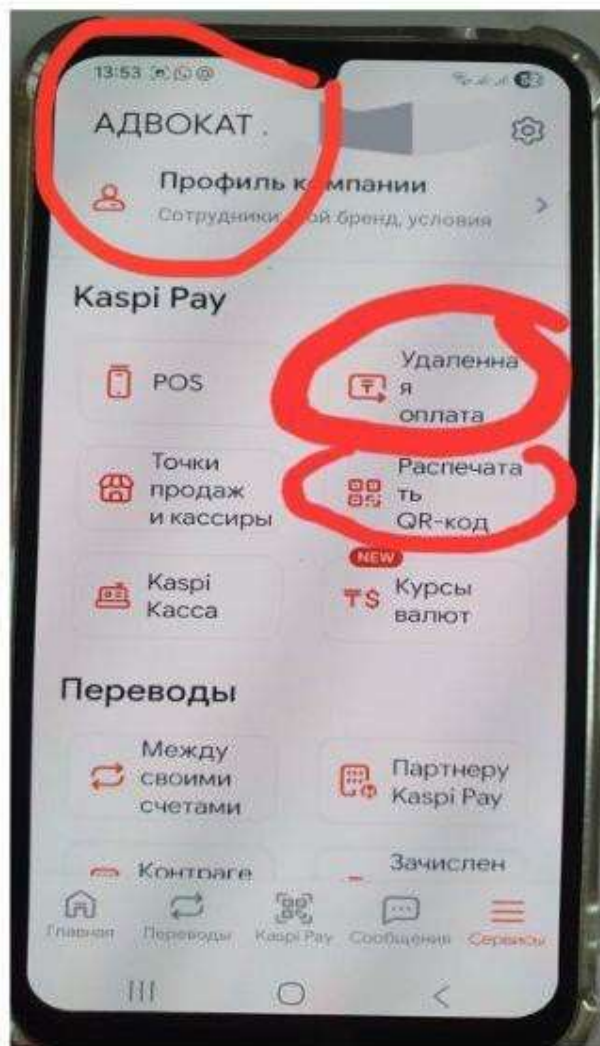
Мысалы, шот Kaspi Pay мобильді қосымшасы арқылы ашылады. Оған қызмет көрсететін немесе тауар сататын кез келген адам қосыла алады. Олар дара кәсіпкерлер, ЖШС, адвокаттар, нотариустар, жеке сот орындаушылары және басқалар болуы мүмкін.

54. Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

Мысалы, Kaspi Pay-ге қосылу үшін адвокатқа банктің жақын бөлімшесіне консультация алу үшін жүгіну ұсынылады. Kaspi Pay-дегі мобильді төлемдер үшін «Адвокат» санаты таңдалады.

55 Салықтық есепке алу және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

56. Адвокаттың салықтық есепке алуы және есепке алу құжаттамасы - жалғасы.

Адвокат СК-де есепке алу құжаттамасын жасауға және сақтауға белгілі бір талаптар қойылатынын ескеруі қажет. Бұл талаптар СК-нің 206-бабында қамтылған.

Есепке алу құжаттамасын салық төлеуші (салық агенті) қағаз және (немесе) электрондық жеткізгіштерде қазақ және (немесе) орыс тілдерінде жасайды.

Шет тілдерінде жасалған жекелеген құжаттар болған жағдайда салық қызметі органы олардың қазақ немесе орыс тіліне аудармасын талап етуге құқылы.

Есепке алу құжаттамасы электрондық нысанда жасалған кезде салық төлеуші (салық агенті) салықтық тексеру барысында салық органдарының лауазымды адамдарының талап етуі бойынша электрондық шот-фактуралар ақпараттық жүйесінде тіркелген шот-фактураларды, бухгалтерлік құжаттаманы және бастапқы есепке алу құжаттарын қоспағанда, осындай құжаттаманың қағаз жеткізгіштегі көшірмелерін ұсынуға міндетті.

Салық салу объектілеріне немесе салық салуға байланысты объектілерге қатысты есепке алу құжаттамасын салық төлеуші (салық агенті) әрбір салық немесе бюджетке төленетін төлем түрі бойынша СК-нің 65-бабында белгіленген талап қоюдың ескіру мерзімі аяқталғанға дейін, бірақ кемінде бес жыл сақтайды.

Есепке алу құжаттамасын сақтау мерзімі осындай

есепке алу құжаттамасының негізінде салықтық міндеттеме есептелген кезеңнен кейінгі салықтық кезеңнен басталады. СК-нің 206-бабының 4 және 5-тармақтарында көзделген сақтау мерзімі осы тармақта белгіленген мерзімнен ұзақ болған жағдайлар бұған кірмейді.

**НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА
РАҚМЕТ!**